

Informe jurídic comparatiu de les principals legislacions europees en prostitució

Ajuntament de Barcelona
Dona i Drets Civils

Introducció

L'objectiu d'aquest estudi és la realització d'un mapa comparatiu de la regularització que sobre la prostitució han fet alguns dels països més destacats d'Europa. Com sabem, la realitat de la prostitució és un afer de difícil tractament on poden confluïr posicionaments ideològics i postures polítiques totalment contraposades que van des de la defensa acèrrima del dret de les dones a decidir sobre el seu propi cos i el dret a les parts arribar a un pacte econòmic fonamentat en les seves voluntats i, per tant, encaminat a la legalització de la prostitució, fins a postures plenament intervencionistes dirigides a protegir el dret a la integritat física, la llibertat sexual o la dignitat de les persones concebut la prostitució com una activitat on la voluntat i, per tant, el consentiment de les dones prostituïdes mai és plenament lliure i, en conseqüència, les situa com a vulnerables i susceptibles de ser protegides per l'Estat.

Així, als països propers trobem postures ben diverses i, en conseqüència, la regularització que se n'ha fet també és dispar. Alguns països han elaborat lleis pròpies que tracten la prostitució ja sigui per eradicar-la o bé per legalitzar-la, d'altres regulen només els aspectes delictius incorporant articles específics en el Codi penal i d'altres conceben la prostitució com un afer d'ordre públic i de seguretat i inclouen les disposicions relatives a la prostitució en lleis d'aquesta matèria.

En qualsevol cas, el que és clar el mercat del sexe no té fronteres¹ i inevitablement la regularització o la manca d'aquesta que un país fa sobre la prostitució té un impacte directe en els països del voltant i, per tant, afecta directament en les persones que exerceixen la prostitució, no només voluntàriament sinó fins i tot involuntàriament. En aquest sentit, se sap que la regularització que es realitza sobre la prostitució també influeix d'una forma inhibidora, o tot el contrari, en l'establiment de xarxes de "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

Encara que, com sabem, dones i homes es poden dedicar a la prostitució lliurement i també ser sotmesos contra la seva voluntat a l'explotació sexual, el cert és que el gran volum de persones que es dediquen a la prostitució són dones, segurament perquè hi ha més demanda des de la part masculina de la societat per comprar serveis sexuals, i, conseqüentment, constitueixen el gran gruix de les persones que pateixen explotació sexual i "*Trata*" de persones. Des d'aquesta perspectiva, moltes lleis estan eminentment dirigides a les dones, com el cas de la llei sueca que parteix d'un posicionament feminista que situa a la prostitució com una manifestació de la violència masclista, tot i fer servir un llenguatge neutre pel que fa al gènere, o fins i tot fan servir la paraula "dona" en el literal de l'articulat per referir-se a la "dona que exerceix la prostitució" com en la llei italiana.

La "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual és el negoci que genera més beneficis després del tràfic de drogues i el tràfic d'armes i és un dels grans focus on Europa inverteix els seus esforços per tal d'eradicar-la.

Les principals normes internacionals són el Conveni de Nacions Unides per la repressió de la "*Trata*" de persones i l'explotació de la prostitució aliena, de 2 de desembre de 1949 i el Conveni Europeu dels Drets Humans de 1950.

¹ "The sex market has no boundaries or nationality when talking about demand or offer and it is moving quickly inside the United States and Europe..." V. Nozza V., Introduzione, in Da Pra Pocchiesia M., L. Grosso, **Prostitute, prostituite, clienti, Che fare?**, Turin, Gruppo Abele Publishing House, 2001 (pàg. 11).

Hem de dir al respecte, que el primer article del Conveni de Nacions Unides per la repressió de la “*Trata*” de persones i l’explotació de la prostitució aliena (conegut com el **Tractat de Lake Success**) castiga l’ús de la prostitució d’una tercera persona encara que aquesta consenti. Per tant, la postura que ens presenta és de que el consentiment d’una persona que es prostitueix per cobrir les necessitats sexuals d’un altre mai serà plenament lliure, tal i com recullen en la seva legislació els països de tendència abolicionista.

Així, en els seus primers articles, sense castigar a la persona que exerceix la prostitució, si que criminalitza:

- A tota persona que, per satisfer les passions d’una altra consenti la prostitució d’una tercera persona, encara que tingui el consentiment d’aquesta tercera persona, o exploti la prostitució d’una persona encara que compti amb el seu consentiment (article 1).
- A tota persona que mantingui una casa de prostitució, l’administri o en coneixement la sostingui o participi del seu funcionament, o bé deixi o llogui un edifici o local, o una part dels mateixos, per explotar la prostitució aliena (article 2).

Per tant, criminalitza tota forma de proxenetisme i la gestió o propietat d’un espai on s’exerceixi la prostitució.

Espanya no va ratificar aquest Tractat fins al 1962.

El **Conveni Europeu de Drets Humans** no parla específicament de la prostitució o la “*Trata*” de persones però queda englobada en els articles 4 i 5 que prohibeixen el treball forçat i l’esclavatge, per una banda, i el dret a la llibertat i a la seguretat, respectivament.

Altres normes internacionals que ens són d’interès són:

- El Conveni sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers la dona (CEDAW) (1979).
- El Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència organitzada transnacional (Nova York, 2000)
- La Decisió del Consell de la Unió Europea relativa a la lliuta contra la “*trata*” d'éssers humans (19 de juliol de 2002).
- La Decisió 2004/81/CE del Consell, relativa a l'expedició de permisos de residència per a nacionals de tercers països que hagin estat víctimes de “*trata*”.
- El Conveni del Consell d'Europa, de 3 de maig de 2005, per l'acció contra la “*Trata*” d'éssers humans.

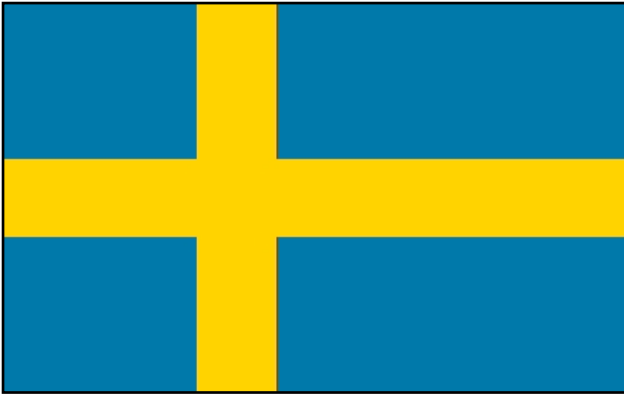
DESCÀRREGA DE RESPONSABILITATS

Les visions expressades en aquesta publicació emergeixen de les anàlisis realitzades pels seus autors/es, i no necessàriament representen les de l'Ajuntament de Barcelona.

Metodologia emprada:

La metodologia emprada per fer aquest estudi ha estat la traducció no oficial i l'anàlisi dels textos legals dels diferents països així com de publicacions i informes de diferents institucions públiques i privades i diversos autors i autores experts en la matèria.

Així mateix, per tal de confrontar el que s'extreia de la investigació i poder aprofundir en temes que considerem importants en relació amb la situació que viuen les persones que exerceixen la prostitució en els diferents països europeus estudiats, hem contrastat informació d'interès amb els Consolats delegats d'aquests països a Barcelona per tal de contrastar informació global que va més enllà de la que s'extreu de la normativa específica. Així, per exemple, ens interessava saber quina cobertura social troba una persona que exerceix la prostitució en els països en concret quan, per exemple, actuen sense tenir permís de treball o, fins i tot, si no tenen permís de residència.

Suècia

Suècia és sens dubte un referent en legislació en matèria de prostitució, com també ho són els Països Baixos però en sentit contrari, perquè va ser el primer país a posicionar-se de forma estrictament abolicionista. Ho fa mitjançant l'aprovació de la Llei **Sexköpslag 1998:408** (Llei de compra de serveis sexuals) que va entrar en vigor l'1 de gener de 1999; resultat d'un procés àmpliament democràtic, en el qual van participar els sectors més representatius de la societat.

Al 1987, l'Organització Nacional de Cases d'Acollida per a Dones a Suècia (coneguda com ROKS) va començar a presentar la seva llista de demandes anualment a les dones parlamentàries partint del pla comprés en el Decret contra la Violència envers les Dones (Kvinnofrid) d'1 de juliol de 1998. Gràcies al treball d'aquestes feministes i a la pressió que van exercir, la Llei va arribar al Parlament i es va aprovar, entrant en vigor al gener de 1999 amb una oposició molt petita. Val a dir que al 1993 es va presentar una proposta que pretenia castigar tant la compra com la venda de serveis sexuals però, finalment, no va prosperar.

Aquesta llei inclou a l'abús, la violació i l'assetjament sexual.

Aquesta llei **prohibeix la compra de serveis sexuals** però deixa impune el fet de vendre'n o oferir-ne². La prohibició de la compra de serveis sexuals és independent de la voluntat o lliure consentiment de la persona que exerceix la prostitució, no es necessita pauta de repetició (n'hi ha prou amb una sola vegada) i la pena pot arribar a ser de fins a 1 any de presó (pena modificada mitjançant la modificació del 2011 del Codi penal suec i el seu article 273f.11; fins llavors la pena era fins a 6 mesos). Així doncs, la prostitució és criminalitzada però qui s'enfronta al fet de poder ser penat no és qui l'exerceix sinó el client. Aquest article s'aplica en el cas de que la compra de serveis sexuals no impliqui un delictes sexual més greu contemplat al Codi penal suec, com podria ser una agressió sexual.

Cal dir que la **compensació** que implica la compra d'un servei sexual pot ser en diners però també s'accepta si ha estat en drogues o en alcohol per entendre's que s'ha comès aquest delictes³

El mateix article estableix també que la **temptativa de compra de serveis sexuals** és condemnable d'acord amb l'article 23 del Codi penal suec.

Aquesta llei està fonamentada en el pensament feminista que entén la prostitució com una manifestació de la violència de gènere sempre i com una perpetuació del sistema patriarcal que sotmet a les dones en la desigualtat i, per tant, és considerada com una explotació de la dona. Així doncs, **la dona que exerceix la prostitució és sempre una víctima.**

² "Prohibint la compra de serveis sexuals, es pot lliurar contra la prostitució i contra els efectes nocius més efectivament del que s'ha fet fins ara. A més, el Govern considera que no és raonable castigar a la persona que ven un servei sexual, doncs en la majoria dels casos aquesta persona és la part més fràgil que és explotada per aquells que volen satisfer les seves imperatives sexuals". Dit des del Ministeri de Treball suec al 1998 - Citat per "**Sobre la llei sueca que prohibeix la compra de serveis sexuals: les millors pràctiques per a la prevenció de la prostitució i la trata amb finalitat d'explotació sexual**", de Gunilla Ekberg - membre del Ministeri d'Indústria, Ocupació i Comunicacions - 2004

³ "**Prohibition of the purchase of sexual services. An evaluation 1999-2008**" Govern suec (2010)

S'entén que aquesta llei ha tingut un impacte inhibitor de la prostitució aconseguint reduir-la considerablement i ràpidament. Estadístiques oficials, amb el marge d'error que sempre poden tenir, com la de Socialstyrelsen (2003) parlaven que al 2001 hi havia 100 prostitutes als carrers d'Estocolm mentre que es calculava que al 1998, un any abans de l'entrada en vigor de la Sexköpslag, n'hi havia 300. Un altre estudi del mateix any del Maxim Institute parlava de que en tot el país, es considerava que el número de persones que es prostituïen al carrer havia disminuït d'una mitjana de 25 a 30 per ciutat gran de districte al 1998, a d'1 a 3 en les mateixes ciutats als 2002. De totes maneres, no es pot saber si realment es tracta de xifres que indiquen que les dones han deixat de dedicar-se a la prostitució o bé si el que indica és que per tal de poder dur a terme el servei sexual han sortit del carrer per exercir la prostitució en locals tancats o apartaments.

En un informe avaluador que va realitzar el Govern suec al 2010, s'assenyalava que en les tres grans enquestes que s'han realitzat a la població des de la implementació de la Llei **Sexköpslag** fins al 2008, el 70% de la ciutadania aprecia positivament l'entrada en vigor d'aquesta llei i que, fins i tot, hi hagut un canvi de consciència de persones que havien consumit serveis sexuals⁴.

Un dels objectius principals i que pretenen que sigui un efecte conseqüent de la Sexköpslag, és l'abolició de la "**Trata**" de persones amb finalitat d'**explotació sexual** a Suècia. El que argumenten és que en un país on no està permès comprar serveis sexuals no serà un país suggerent per les màfies i les xarxes de "**Trata**" de persones amb finalitat d'explotació sexual per tal d'assentar-s'hi. Per altra banda, cal dir que Suècia és un país on més s'inverteix per tal d'eradicar aquesta problemàtica.

El delicte de compra de serveis sexuals inclou totes les variants tant si són comprats al carrer com en prostíbuls o en salons de massatges o si es tracta de l'encàrrec de serveis d'acompanyament o escort. La temptativa també està castigada, tal i com hem comentat i

⁴ "Prohibition of the purchase of sexual services. An evaluation 1999-2008" Govern suec (2010)

també es pot ser castigat com a còmplice si s'actua com a intermediari d'una tercera persona que paga i gaudirà del servei sexual.

El capítol 6 del Codi penal va ser modificat al 2005, en el sentit d'ampliar el supòsit de la compra de serveis sexuals al fet de que fos una tercera qui comprés o pagués pel servei sexual però no qui consumís aquest servei. Aquesta esmena es va presentar al Parlament per tal d'incloure els casos com, per exemple, quan un grup d'amics compra un servei sexual per un altre amic que fa un comiat de solter o quan una empresa paga perquè un empleat tingui un servei d'acompanyament (escort). Així, es va afegir: *"El que es disposa en aquest primer paràgraf és aplicable també en el cas de que el pagament dels diners sigui promès o realitzat per una tercera persona"*.

El capítol 6 **castiga tota mena de proxenetisme** que promou de manera coercitiva o inductiva que una tercera persona es prostitueixi. L'epígraf 12 de l'article 273.f) específicament castiga el proxenetisme en general amb una pena de fins a 4 anys de presó. En el cas que s'hagi usat la violència o la víctima sigui menor, la pena pot augmentar fins al 6 anys de presó. En el cas de que concorrin ambdues circumstàncies, la pena pot augmentar fins als 10 anys de presó.

És interessant destacar que la paraula "moralitat" no apareix al Codi penal suec vinculada als delictes sexuals com sí que veurem que passa en moltes altres de les legislacions.

Suècia destina diferents accions per tal d'eradicar la prostitució i la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual i, majoritàriament, ho fan a Stockholm, Gothenburg i Malmö (les ciutats més grans). S'inclouen **mesures preventives** com, per exemple, que la policia dugui a terme campanyes informatives per tal de dissuadir als clients explicant-los-hi la tipificació penal. En aquest mateix sentit, existeixen els KAST grups que intenten motivar als potencials compradors perquè canviïn de mentalitat envers la prostitució.

Tots els professionals que es posen en contacte tant amb clients, com amb persones que exerceixen la prostitució com amb jovent amb risc de caure en la prostitució tenen unes competències i uns coneixements específics per dur a terme la seva feina.

Atès que la prostitució a Suècia és entesa com una forma de violència de gènere, totes les dones que l'exerceixen tenen la consideració de víctimes i, en aquest sentit, el **Govern suec garanteix diners i assistència a aquestes dones**. L'Estat les proveeix de cases d'acollida, assessorament, educació i formació professional. En realitat, però són els Ajuntaments de les ciutats sueques els que tenen la responsabilitat de garantir aquests serveis a les dones que han exercit la prostitució o que han estat víctimes de "*trata*".

Al 1999 es calculaven que uns 125.000 homes suecs compraven al voltant de 25.000 dones que es prostituïen, una o més vegades a l'any. D'aquestes dones, aproximadament 650 exercien la prostitució al carrer⁵. En una comparativa al 2004 amb Dinamarca que no castiga la compra de serveis sexuals, sempre que la persona que ofereixi el servei sigui major de 18 anys, veiem que en aquell any es considerava que a Suècia hi havia només 500 persones dedicades a la prostitució⁶ mentre que a Dinamarca s'hi dedicaven entre 5.500 i 7.800, segons consta a l'estudi "**Love Bestemmer Antal Prostituerede**" de 2004. Tot i així, encara hi ha presència d'algunes dones que es dediquen a la prostitució al carrer i, tal i com s'informa des del Govern, la majoria d'aquestes són immigrants.

L'avaluació realitzada des del Govern suec, **Prohibition of the purchase of sexual services. An evaluation 1999-2008**, al 2010 ja parlava però d'un augment de l'exercici de la prostitució a través d'internet. Aquesta nova tendència podria indicar que les dones que han desaparegut del carrer es troben ara exercint a través d'Internet. El mateix informe advertia que aquesta nova tendència podria tenir un impacte important en relació amb la gent jova que es prostitueix i en concret el Consell Nacional que tracta temes del jovent

⁵ "**Sobre la llei sueca que prohibeix la compra de serveis sexuals: les millors pràctiques per a la prevenció de la prostitució i la trata amb finalitat d'explotació sexual**", de Gunilla Ekberg - membre del Ministeri d'Indústria, Ocupació i Comunicacions - 2004

⁶ "**Sobre la llei sueca que prohibeix la compra de serveis sexuals: les millors pràctiques per a la prevenció de la prostitució i la trata amb finalitat d'explotació sexual**", de Gunilla Ekberg - membre del Ministeri d'Indústria, Ocupació i Comunicacions - 2004

(*National Board for Youth Affairs*) conclou dient que la majoria de la gent jova que és explotada sexualment es posa en contacte amb els clients a través d'Internet.

Suècia ha mostrat molt d'interès per saber qui eren els potencials compradors de serveis sexuals i així poder encaixar més la legislació i les polítiques públiques dirigides a l'eradicació de la prostitució. Així, **qui són els compradors de serveis sexuals?** Segons les estadístiques del Consell de Prevenció de Crims de 2005, 914 homes van ser penats per la compra de serveis sexuals entre 1999 i 2005. D'aquests homes, el més gran tenia 70 anys (detingut al 2002) i el més jove, 16 anys (al 2000). La mitjana d'edat d'aquests homes és de 44 anys. Un estudi del 2000 de l'Institut Nacional de Salut Pública mostrava que un 10% dels nois d'entre 16 i 25 anys havien pagat algun cop per un servei sexual.

Tot i que, com hem dit, no podem saber si les persones que han desaparegut del carrer ara estan exercint la prostitució en llocs tancats, privats o bé que es contacten a través d'Internet, el que sí que es cert el cos de Policia nacional contra el Crim suec determina que la llei ha estat un inhibidor pels compradors i, consegüentment, per les xarxes de "*Trata*".

Així, pel què fa a la "***Trata***" de persones amb finalitat d'explotació sexual el Departament Nacional d'Investigació Criminal (NCID) és l'òrgan que s'encarrega de les dades. Aquest òrgan estimava al 2004 que cada any eren transportades a Suècia amb finalitat d'explotació sexual entre 500 i 600 dones, majoritàriament de l'Europa de l'Est i de països com Estònia, Lituània i Rússia. Aquest organisme conjuntament amb l'Interpol també arribaven a la conclusió que la llei que prohibeix la compra de serveis sexuals fa que Suècia sigui un país poc atractiu per a la "*Trata*".⁷ La llei específica va entrar en vigor al 2002 i va ser modificada al 2004 per adaptar-se al Protocol de Nacions Unides per prevenir, eradicar i castigar la "*Trata*" de persones. Aquesta modificació va implicar la aplicació de la llei a tots els tipus de "*Trata*". També va suposar que les víctimes de "*Trata*"

⁷ "**Sobre la ley sueca que prohíbe la compra de servicios sexuales: las mejores prácticas para la prevención de la prostitución y la trata de con fines de explotación sexual**". Gunilla Ekberg (Ministeri d'Indústria, Ocupació i Comunicacions)

tinguessin un temps limitat de residència a Suècia durant el qual no podien ser deportades. Es va desenvolupar un Pla nacional envers la “*Trata*” de éssers humans on cooperen tots els agents implicats.

Finalment, hem comentar que les persones que estiguin exercint la prostitució, en el cas de que tinguin, una situació regular de residència tindran accés al cobertura social (***Försäkringskassan***) encara que no tinguin permís de treball i no estiguin cotitzant.

Països Baixos

Els Països Baixos són també un referent en la regularització de la prostitució però des d'una perspectiva diatralment oposada a l'abolicionista sueca. Així, **la postura dels Països Baixos ha estat la de legalitzar l'exercici de la prostitució**. Aquesta legalització també va venir emparada per la pressió feminista però per aquella tendent que no entén la prostitució com una manifestació de la violència de gènere o masclista sinó com l'exercici d'un dret de la dona de fer ús de la seva persona en llibertat. Així, durant la dècada dels vuitanta, les feministes van dirigir una campanya contra la prohibició dels prostíbuls. L'augment de la "Trata" de persones amb finalitat d'explotació sexual i el fet de que algunes postures ideològiques la contemplan com una conseqüència directa de la prostitució, va fer que durant la dècada dels noranta hi hagués un gran debat als Països Baixos que anava des de la legalització de la prostitució fins a la completa prohibició d'aquesta. Finalment, es va considerar que l'intercanvi voluntari entre persones adultes de sexe per diners no atemptava contra la dignitat humana.

Així, la legalització de la prostitució va venir de la **Llei núm. 464 del 28 d'octubre de 1999 dirigida a la supressió de la prohibició dels establiments de prostitució i del treball sexual voluntari** que modifica el Codi penal. Aquesta norma deroga l'article 250 bis del Codi penal que condemnava el proxenetisme de manera genèrica. Augmenten però les penes pels proxenetes que coaccionen i la prostitució forçada, la corrupció de

menors i la “*Trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual. Així, ara la pena per coaccionar a algú a exercir la prostitució, si la víctima és menor de 18 anys o per portar-lo d’un altre país és de fins a 6 anys i una multa. Així doncs aquest article recull la pena per **proxenetisme** i també per “*Trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual. La pena s’augmenta fins a 8 anys i una multa en tres supòsits: 1) quan la víctima del proxeneta és un **menor de 16 anys**, 2) quan s’ha actuat en **coautoria** o 3) quan hi hagut **lesions** de la víctima. L’apartat 3 de l’article 250 estableix que en el cas que concorri coautoria i, a més a més, o bé que la víctima sigui menor de 16 anys o bé que hi hagi hagut lesions, la pena pot arribar fins als 10 anys de presó i una multa. Les persones víctimes de “*Trata*” tindran permís de residència garantit durant tres mesos i assistència social. Aquest permís de residència pot acabar essent un permís de residència permanent per raons humanitàries però actualment no comporta encara un permís de treball associat.

En el memoràndum de la presentació de la llei deixava clar que aquesta llei pretenia recollir “*una perspectiva realista sense moralismes*”.

Els Països Baixos es converteix, així, en el primer país que **legalitza la prostitució** (voluntària) i el primer en dotar-lo de **reconeixement jurídic complet** en tan que es reconeix com a ocupació, com a treball sexual. La prostitució però també es limita a persones de més de 18 anys i que siguin ciutadanes holandeses o europees, o amb permís de residència.

Els Països Baixos prohibeix la compra de serveis sexuals però només en el cas que la prostituta sigui una menor. La llei del 1999 **sanciona als clients que comprin serveis sexuals a persones de entre 16 i 18 anys**, tal i com hem vist. Aquesta prohibició es recull també en el Codi penal holandès, en el seu article 248b (dins el Títol XIV de “Delictes contra la moral pública”), i es castiga amb una pena de fins a 4 anys de presó i una multa. La disposició anterior a 1999 que castigava als clients de menors de 12 a 16 anys es manté en vigor.

Així, d'ara endavant el **proxenetisme és legal**, en tant en quan la prostitució és voluntària. No, quan és forçada ni tampoc quan la persona que es prostitueix és menor d'edat. En aquest sentit, l'article 273f recull els supòsits en que aquest exercici del proxenetisme no seria legal i, per tant, penat fins a 8 anys de presó més un multa. Els casos són haver usat la violència, la coacció, que la víctima sigui menor o actuar contra la voluntat d'algú i inclou també el delictes de "Trata" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

Aquesta **legalització de la prostitució i dels bordells**, dóna pas a la regularització d'aquests establiments per un **sistema de llicències municipals**. D'aquesta manera l'administració local té una funció de vigilància de la seguretat de les dones que exerceixen la prostitució, de les condicions higièniques i de les condicions de treball. Els Ajuntaments no poden impedir l'establiment de bordells però sí que tenen potestat per regular les condicions en les quals s'ha d'exercir la prostitució perquè sigui legal (poden prohibir, per exemple, la modalitat d'"oferta per finestra" - *window soliciting*). D'aquesta manera també s'assegura que la presència de bordells o de cases on s'exerceixi la prostitució no interferirà en l'ordre social i públic i, per tant, no generarà cap molèstia. De fet el 78% de la població holandesa declara no tenir problemes amb la presència de treballadors i treballadores sexuals al seu país, tot i que també manifesten que no volen que se'ls relacioni com a ciutadania amb la indústria del sexe⁸.

En aquest sentit, els municipis han anat establint els requisits previs que els prostíbuls han de reunir per tal de poder obtenir la llicència pertinent i obrir al públic. Així, es controla el nombre de bordells permesos, les àrees geogràfiques on es poden assentar i la normes de seguretat, salut i condicions laborals que han de reunir. L'**equip d'inspecció dels ajuntaments** supervisen que aquests requisits es compleixin i si no és així, poden requerir el tancament del local mentre no es solucioni el defecte que s'hagi identificat. Aquesta inspecció pot ser executada pel personal que designi l'Ajuntament. Així, pot ser

⁸ "**Prostitution policies in the Netherlands**", Marieke van Doorninck, Mr A. de Graaf Foundation August 2001.

personal del propi Ajuntament (un cos específic d'inspectors) o bé delegar-ho a la policia que, segons ens cometen al Consolat, és força usual.

Les autoritats locals es queixen, però, de que, atesa la total validesa del contracte entre empleador/a i treballador/a sexual no es pot immiscir entre ells i la seva relació contractual.

També poden exigir a les persones que exerceixen la prostitució a casa seva o en un apartament privat que tinguin una llicència per fer-ho.

Els bordells no estan autoritzats a tenir **persones immigrants** que no tinguin la seva situació legalitzada al país treballant. Si ho fan, poden perdre la llicència. Això deixa a les persones immigrants sense papers en una situació molt vulnerable sense protecció de cap mena, havent d'exercir soles o en un establiment il·legal. Aquestes persones es poden veure abocades amb més facilitat a la captació de la "Trata" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

Així mateix, els establiments dedicats a la prostitució també poden perdre la llicència si les autoritats locals identifiquen que persones menors hi estan exercint la prostitució. Tampoc s'aprovarà la llicència pertinent per obrir un prostíbul la direcció del qual estigués en mans d'una persona amb antecedents penals.

En relació amb els requisits de salut i d'higiene que comentem, cal fer esment al fet de que es tracten de mesures que l'administrador/a o director/a del prostíbul ha de garantir a les dones que exerceixen la prostitució sense vulnerar els seus drets fonamentals i, en aquest sentit, entre aquestes mesures està prohibit que hi figurin la obligatorietat a dur a terme revisions mèdiques. El que sí que hi ha són **centres mèdics a les zones red lights** on es concentra l'exercici de la prostitució i als quals poden acudir tant les persones que exerceixen les prostitució com els seus clients, sense control d'autoritats inspectores.

Els ajuntaments també posen a disposició de les dones un **òrgan de reclamació (Gewerbeaufsichtsbehörde)** per dirigir-se en cas de queixa sobre la direcció del negoci.

Per tant, les autoritats locals poden regular i exigir unes condicions laborals concretes tant en el cas de treballadors/es sexuals per compte propi o per compte d'altri però, el que no poden fer en cap cas, és prohibir la prostitució.

Per tal de que no hi hagi una diferència massa gran en la regularització local de cada municipi, el Govern ha establert disposicions comunes i la creació d'un òrgan (**The Association of Netherlands Municipalities**) que coordina entre les diferents autoritats locals.

Finalment, el dret fonamental de l'autodeterminació sexual també es garanteix, de manera que, la persona que es prostitueix decideix en última instància si fa el servei sexual o no.

Com dèiem, als Països Baixos es reconeix l'exercici de la prostitució com a treball sexual i, per tant, té el mateix reconeixement jurídic que comporta la realització d'una altra feina remunerada. Aquest reconeixement jurídic comporta la **cobertura social completa** de tota persona treballadora, **assalariada o autònoma** depenen del règim de cotització que hagi escollit. Si exerceixen en un "club" acostumen a ser assalariades per compte aliè. L'empresari o empresària haurà de pagar les cotitzacions patronals, retenir de les nòmines les quantitats establertes que ha d'aportar cada treballadora, presentar la documentació reglamentària, etc. En aquest cas, estan cobertes en cas de malaltia, atur (en cas de que no abandonin voluntàriament la feina, so ho fan voluntàriament, no tenen dret a atur) o accident (fins i tot, per incapacitat laboral).

Així mateix, estan organitzades en sindicats, tot i que encara no tenen massa força. El més conegut i específic és **De Rode Draad** ("El fil vermell" en holandès). L'any 2002 es va establir la Unió holandesa de treballadors/es del sexe (**Dutch Union of Sexworkers**), que estava emparada per la Federació de treballadors/es holandesa i el propi Govern, amb la pretensió de defensar els interessos laborals de les persones dedicades al sexe.

No obstant això, la Unió ha tingut un èxit molt limitat, doncs, només s'hi han afiliat un centenar de persones que exerceixen la prostitució i només les pot representar a elles. Per tant, només pot representar a un 10% de les persones que veritablement es dediquen al negoci del sexe i, per tant, els empleadors no volen negociar amb una plataforma tan reduïda. Novament, queda palès que moltes persones que es dediquen a la prostitució volen mantenir el seu anonimats⁹.

Les persones que exerceixen la prostitució a els Països Baixos tenen **un document d'identificació** que han d'ensenyar a les autoritats si li requereixen.

Tot i la possibilitat que es brinda a les treballadores sexuals als Països Baixos, algunes dones no volen ser estigmatitzades pel fet d'haver exercit la prostitució i, per tant, volen mantenir el seu anonimats i, per altra banda, tampoc volen pagar els impostos que es generen amb una activitat que grava hisenda, en aquest cas, doncs, es mantenen en el treball submergit i sense drets adquirits de forma voluntària.

Tot i el tractament igualitari amb una ocupació general, el tractament del treball sexual no és de treball ordinari, sinó que es considera que es necessiten unes competències emocionals específiques. És per això que els **serveis d'ocupació** no ofereixen el treball sexual en les llistes d'ocupacions a les que tenen accés els demandants d'ocupació. Així mateix, una persona que s'hi hagi dedicat no perdrà la prestació d'atur pel fet de que no accepti un lloc de treball en el sector del sexe.

L'exercici de la prostitució també està regulat pel què fa a la **ubicació** on es pot desenvolupar ja sia per zones o per carrers puntuals. El fet de que estiguin en zones concretes els permet habilitar zones pel descans o per menjar per a elles i ells. La llei contempla la **prohibició de que s'exerceixi la prostitució a prop de les escoles o de les esglésies**, tal i com passa a Alemanya.

⁹ “*Sex Worker Union Organizing: an International Study*”, G. Gregor, 2006, pp. 132-140

Aquesta regularització tan exhaustiva i transparent de la professió, com una altra ocupació, permet controlar millor les condicions laborals en què es realitza l'activitat així com garantir-ne les òptimes per dur a terme la professió sense perill. A banda, aquesta transparència permet a les autoritats advertir de la presència d'il·legalitats o de negocis que actuen en contra la llibertat i la protecció de les persones que es dediquen a la prostitució i és en aquest argument en el qual es fonamenta la corrent legalitzadora en ares d'eradicar la "Trata" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

Estadístiques del 2003¹⁰ mostraven les següents xifres: 25.000 treballadores / treballadors del sexe, dels quals 2/3 són immigrants (majoritàriament d'Amèrica llatina i de l'est i centre d'Europa). De totes elles i ells, un 45% treballen en prostíbuls o clubs, un 20% ho fan en la modalitat de *window prostitution* o *window soliciting* (el famosos aparadors del barri vermell) i el 15% es dediquen a la modalitat d'escort (acompanyament).

Com dèiem abans, el fet de que estigui prohibit contractar una persona immigrant sense permís de residència fa que moltes d'aquestes dones acabin exercint la prostitució il·legal. Per altra banda, també hem de esmentar, que tot i que qualsevol persona amb els permisos en regla pot treballar en el sexe als Països Baixos, aquest país **no emet visats per a poder treballar en la indústria del sexe** si algú hi vol immigrar. Aquest supòsit fa que moltes persones exerceixin la prostitució il·legalment. També cal dir que les víctimes de "Trata" de persones amb finalitat d'explotació no han minvat sinó que, per exemple, al 2003 n'hi van haver 257 i al 2005, 424. Segons la Oficina del fiscal, de les dones víctimes de "trata" de 2005, tal i com recull l'informe de la policia holandesa US TIP Report, un 17,5% eren dones que exercien la prostitució legal, incloent dones holandeses.

Ara mateix al Senat, hi ha una proposta de llei que pretén regular la prostitució, en el sentit que ja s'ha fet, però prenent especial interès en posar fi als abusos que s'estan donant en la indústria del sexe als Països Baixos.

¹⁰ Prostitució i polítiques públiques: anàlisi i perspectiva d'un conflicte històric. Especial referència a la situació en el Països Baixos i Suècia, Daniela Heim i Núria Monfort Soria.

Alemanya

La Llei sobre Prostitució alemana coneguda com a **Prostitutionengesetz, ProstG**, però amb el nom oficial de Gesetz zur Regelung der Rechtsverhältnisse der Prostituierten entra en vigor l'1 de gener de 2002. Aquesta norma modifica el Codi civil, el Codi penal i té disposicions que afecten la legislació laboral i social i penal.

El doble objectiu d'aquesta llei era permetre a les persones que exerceixen la prostitució tenir cobertura social com a professionals i ser capaces de treballar en la legalitat i de forma segura.

Així doncs, podem establir que aquesta norma pretén:

- Millorar l'estatus legal de les dones que es dediquen a la prostitució.
- Millorar l'estatus social de les dones que es dediquen a la prostitució instant a eradicar la discriminació social.
- Millorar les condicions laborals de les dones que exerceixen la prostitució.
- Coartar les activitats il·legals que envolten la prostitució, com a conseqüència d'aquesta millora legal i social d'aquest exercici.
- Facilitar la sortida voluntària de la prostitució.

Aquesta llei reconeix la presència d'altres agents en la indústria del sexe, com són els gerents dels bordells, però bàsicament té com a objecte de màxima atenció el tractament de les dones que es troben involucrades en l'exercici de la prostitució.

Així, aquesta llei els garanteix a aquestes dones l'**accés a la cobertura social**, a les prestacions d'atur, a les pensions, i a l'assegurança mèdica i té com a objectiu eradicar els aspectes criminals que aquest exercici pot comportar i dotar a aquestes dones de les eines pertinents per permetre-les abandonar aquest exercici quan ho decideixin.

Abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei, l'exercici individual estava permès però l'activitat, no. L'activitat estava considerada com a immoral i antisocial. Encara que la prostitució mai hagi estat prohibida a Alemanya, sí que ja estava acotada per grans restriccions; el grau d'aquestes restriccions variaven d'estat a estat, doncs, parlem d'un país federal. Aquestes restriccions afectaven també a les dones que decidien exercir la prostitució lliurement (ex. obligació de fer-se tests de malalties de transmissió sexual i la policia podia detenir-les per a aquest objectiu). Com que no eren considerades com a "treballadores", no tenien els beneficis laborals i legals que es generen mitjançant la cotització laboral.

Ja abans de l'entrada en vigor de la Llei sobre prostitució eren requerides perquè paguessin impostos però, en canvi, degut a la "immoralitat" de la seva feina no podien compensar les despeses directes que es generaven de la seva activitat com poden ser la compra de preservatius o de maquillatge, per posar alguns exemples que tindrien una vinculació directa amb l'ofici i que es podrien catalogar com de despeses necessàries per al seu desenvolupament.

A tenor del contracte verbal que es generava lliurement entre elles i els seus clients, no se'n desprenia el dret inherent que es genera en qualsevol contracte de reclamar allò que hi està estipulat. El contracte entre prostituta i client era, degut a l'objecte del mateix, considerat com a invàlid i, per tant, nul de ple dret (article 138.1 del Codi Civil). La qual cosa vol dir que no genera obligacions per les parts que el subscriuen. En aquest sentit,

les persones que es prostituïen no tenien dret a reclamar la remuneració que havien pactat amb el client.

Per altra banda, continuant amb el mateix argument les dones que exercien la prostitució tampoc podien tenir un contracte amb un empleador per la seva activitat sexual. Així, la prostitució no tenia el reconeixement de professió, com a forma de treball o com a servei amb la restricció que això suposa en l'adquisició de drets enfront la seguretat social.

Així, per contractar assegurances de salut privades i fons de pensions, havien de mentir sobre la seva activitat o obrar mitjançant modus fraudulents com contractar-la a través del cònjuge. Cal fer esment que en el cas que una asseguradora de salut privada estigues disposada a assegurar a una persona que es dedica a la prostitució la prima seria molt alta. Això és important perquè a Alemanya per tenir la cobertura social completa, hi ha una part privada que inevitablement ha de pagar la persona treballadora sempre.

Era un delictes per a terceres parts contractar o organitzar la venda de serveis sexuals, abans de la promulgació de la Llei sobre prostitució. El sol fet de gestionar un bordell no era, en si mateix, la generació d'un delictes. El que si que constituïa delictes era gestionar un bordell on les dones que hi treballaven, visquessin ja sigui personalment o econòmicament de forma dependent o que la relació amb la dona vagi més enllà del simple fet de proporcionar un lloc on es pogués dur a terme correctament l'exercici de la prostitució. Tot el que anés més enllà s'entenia com a "**promoció de la prostitució**" (article 180a de l'antic Codi Penal), la qual cosa si que constituïa un delictes punible. En algunes sentències es determina que hi ha promoció de la prostitució quan l'amo del bordell proporciona els preservatius a les persones que exerceixen la prostitució, per exemple, doncs, es inqüestionable que amb un gest així la dona que exerceix la prostitució té una relació de dependència i no pas una d'autodeterminació. Ara bé, també és cert que fent una interpretació àmplia i criminalitzadora, es podria entendre que tot allò que impliqui una inversió per part del gestor del bordell per tal de millorar les condicions o per protegir a les persones que es prostitueixen pot ser indicatiu de causalitat amb la promoció de la prostitució.

També era considerat un delictes el fet d'actuar com a intermediari entre les persones que es prostituïen i els seus clients. Això s'entenia com a un modus de proxenetisme. Abans de que la Llei sobre prostitució entrés en vigor, qualsevol que promogués la prostitució mitjançant la recerca de clients per serveis sexuals era constitutiu d'un delictes penal (art. 181a II Codi penal). Això era així tan si les persones que exercien actuaven de mutu acord o si ho feien sota coacció. Aquest precepte anava dirigit a castigar qualsevol acte dirigit a gestionar l'intercanvi de serveis sexuals d'una tercera persona. D'aquesta manera, no només es castigava al gestor d'un bordell sinó a una persona que exercís la prostitució si pactava serveis sexuals d'una altra i no pas d'ella mateixa.

Finalment, les prostitutes no estaven autoritzades a fer publicitat dels seus serveis sexuals. L'article 120 I núm. 2 de la Llei d'infraccions administratius (*Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*- OWIG) continua **prohibint la publicitat dels serveis sexuals**. Aquesta prohibició avarca tant a les persones que es publiciten oferint serveis sexuals com a les persones responsables dels mitjans que permeten que es publicitin. Rarament es fa ús d'aquet precepte per fonamentar demandes als tribunals. Des del Consolat ens comenten que tampoc hi ha massa tendència a haver anuncis d'aquest tipus.

Amb l'entrada en vigor de la Llei sobre la prostitució, es **reconeix la prostitució individual com una activitat legítima ara bé no es poden donar d'alta com a treballadores sexuals pròpiament sinó com a treballadores liberals**. Des del Consolat ens comenten que acostumen a donar-se d'alta en la categoria de serveis de restauració i que, sovint, compaginen veritablement dues feines. En tot cas, el que és cert és que usen la categoria de serveis per obtenir les assegurances de salut privades i que no els surtin tan cares com si les demanessin com a professionals lliures i expliquessin que es dediquen a la prostitució.

La Llei sobre prostitució, en la secció 1era, deixa clar que els **pactes contractuals** que les persones que exerceixen la prostitució concretin en base al seu exercici **no seran ja considerats immorals** ni, com a conseqüència, nuls. Així, es deroga l'article 138. 1 del

Codi civil que qualificava l'acord entre persones que exerceixen la prostitució i clients com a contrari a la moral, per una banda, i també es deroga l'article 180.I 2 del Codi penal (*Strafgesetzbuch*) que prohibia la possibilitat de celebrar un contracte de treball amb qui regenta un bordell. Tot i així, aquesta primera part de l'articulat no aconsegueix que l'activitat en sí deixi de ser vista com a immoral socialment perquè la modificació en dret civil no té un impacte públic¹¹. Cal dir que Alemanya un contracte oral té la mateixa validesa i vinculació que un contracte escrit.

El que és clar és que aquesta possibilitat d'establir un contracte entre treballadora i empleador/a genera que existeixin **persones** que exerceixen la prostitució **assalariades que tindran cobertura social i mínimes condicions laborals**. I és més, la llei els permet escollir entre treballar **per compte aliè o bé per compte propi** pagant-se elles la Seguretat social com a treballadores.

L'article 1.1 estableix que la **obligació contractual es genera unilateralment**, doncs, la persona que exerceix la prostitució té el dret de reclamar el preu acordat inclòs davant d'un tribunal, mentre, que a la inversa, és a dir, que un client reclami el servei o que el gestor d'un bordell reclami l'exercici, no existeix tal dret. En aquest sentit, aquest reconeixement del dret unilateralment s'explica per la preservació de l'autodeterminació sexual com a dret fonamental. Cal dir, però, que pel què hem pogut saber no arriben masses casos als tribunals reclamant els diners deguts per un servei sexual. Això és així perquè encara hi ha el costum de cobrar per avançat (abans d'efectuar el servei) i també per l'anonimat que volen preservar els clients i per la despesa que significa un procediment judicial.

Així, la relació legal entre la persona que exerceix la prostitució i l'operador del bordell deixa de ser considerada com a immoral ni, per tant, com a invàlida. En aquest sentit, l'article 1.2 també estipula la **possibilitat de reclamació en base al contracte** d'ambdós

¹¹ "The Act Regulating the Legal Situation of Prostitutes - implementation, impact, current developments. Findings of a study on the impact of the German Prostitution Act", Prof. Dr. Barbara Kavemann, Ass. jur. Heike Rabe, with the collaboration of Dipl. Soz. Päd. Claudia Fischer. SoFFI K - Berlin.

per part de la persona que exerceix la prostitució i, en concret, pot reclamar el pagament d'una remuneració si es troba en l'establiment per a realitzar serveis sexuals durant un període de temps determinat i continuadament.

Com dèiem, aquest dret només el pot exercir la part que exerceix la prostitució i no pas l'altra part per reclamar l'execució de l'acte sexual i tampoc, d'acord amb l'article 2, terceres parts poden reclamar aquest pagament en nom de les persones que exerceixen la prostitució enfront dels clients. És a dir, **el dret de reclamar el pagament no és transferible**. Això vol dir que només les persones que es dediquen a la prostitució poden exercir legalment i enfront dels seus propis clients aquest dret de cobrar el pagament acordat. Això és així per evitar que les persones que es prostitueixen acabin sent dependents dels amos dels bordells o bé de proxenetes.

El que és fonamental és que entre qui exerceix la prostitució i qui mana als bordells es pot concretar un acord d'empleador i empleat i, per tant, **accedir a la seguretat social i cotitzar com a treballadora**, encara que no específicament com a treballadora sexual.

Aquesta relació que ara si que es pot constituir de treballador/a i empleador/a, és possible gràcies a la Llei de la prostitució i modifica el Codi Penal alemany. Així, l'article 180a 1.2 del Codi penal que penalitzava promoure la prostitució va ser eliminat amb l'entrada en vigor de la Llei de la prostitució i va quedar tan sols en vigor l'article 181a II que estableix que **promoure la prostitució només és un delicte quan la llibertat personal o econòmica de la persona que exerceix la prostitució es veu coartada per aquesta promoció**. En aquest sentit, aquest precepte fa esment al fet que algú en nom de la persona que exerceix la prostitució tanqui la transacció econòmica que es durà a terme a canvi del servei sexual com un exemple d'aquesta mancança d'autonomia penalitzable. També es preveuen els supòsits de que la persona que es prostitueix sigui menor o bé que la persona que gestiona un bordell promogui la prostitució instant a terceres persones a exercir la prostitució en les dependències que aquesta gestiona o controla.

Així mateix, i en el mateix sentit que es recull a l'article 2, el dret de donar instruccions pels gerents dels bordells queda limitada per llei, en el seu article 3, quan reconeix que aquest serà limitat al fet de que les persones que exerceixen la prostitució no poden, en cap cas, veure's mancades d'un alt nivell d'autonomia. Es refereix, per exemple, a poder escollir el client o el tipus d'acte sexual a executar. La infracció d'aquest precepte pot tenir conseqüències penals, doncs l'article 181a recull aquesta **extralimitació de control com a delicte**. Aquesta limitació que presenta aquest precepte pot semblar a algun empleador que els deixa en una situació vulnerable o en ser la part feble, doncs, el contracte, com hem dit, els fa suportar el risc econòmic i els obliga a pagar un sou però, en canvi, no pot exigir els actes o clients que la persona que exerceix la prostitució ha d'acatar.

Des del punt de vista de la persona que exerceix la prostitució, cal fer esment però que, tot i que aquesta possibilitat dóna un **reconeixement legal a la seva activitat** i la possibilitat de reclamar legalment que es faci efectiu el contracte assolit, algunes persones que exerceixen la prostitució ho fan per tal de sustentar-se durant un període concret de la seva vida mantenint aquesta activitat en total anonimat. Aquestes no volen perdre aquest anonimat perquè, sovint, volen deixar-ho en el futur i no volen ser estigmatitzades socialment per una activitat que han dut a terme durant un cert període de temps. És per això que, hem de ser conscients, que hi ha persones que exerceixen la prostitució que no volen fer ús d'aquesta possibilitat i que potser es veuen obligades a exercir la prostitució de forma més precària, i clandestina, per tal de no aparèixer en cap contracte.

Per altra banda, també hem de ser conscients que en el moment en que la seva relació s'estableix per contracte, hi ha un impacte directe en les seves obligacions (la d'ambdues parts), doncs, a Alemanya **hauran de sufragar les parts corresponents a la cobertura sanitària, a la cobertura per jubilació i per atur i pagar impostos**.

Tot i així, aquesta legalització de la prostitució està sotmesa a certes limitacions o restriccions per a exercir-la. En aquest sentit, els articles 184e i 184f del Codi penal condemnen l'exercici prop de les escoles, esglésies o altres llocs destinats a ser

freqüentats per menors i també contravenir les normes locals dels llocs i hores en les quals es pot exercir la prostitució amb una pena màxima de 6 mesos. Cal fer esment que l'article 184f destinat a protegir el jovent de qualsevol corrupció que pugui patir a rel de la prostitució, presenta un epígraf que diu textualment que la prostitució no està permesa a prop d'“*una casa on visqui una persona menor de 18 anys*”. Amb la dificultat que suposa saber certament si en una casa hi viu un menor o no, semblaria que en un moment concret es pot vetar l'exercici de la prostitució prop de qualsevol lloc on hi hagi vivendes, si es pretengués.

Aquesta motivació de protegir al jovent de qualsevol corrupció es troba també recollida en l'article 297 de la Llei introductòria del Codi penal (***Einführungsgesetz zum Strafgesetzbuch***) que recull l'objectiu de protegir la “*decència pública i la joventut*” segons indica el seu títol. Aquest article és el que estipula la possibilitat de **determinar en quins llocs i de quina manera** es durà a terme la prostitució. Aquesta potestat és del Govern central però determina, en el seu segon epígraf, que aquesta potestat pot ser cedida reglamentàriament a d'altres autoritats administratives com les locals.

Així, es permet a cada Länder (l'equivalent a una Comunitat Autònoma però en format federal), la possibilitat de prohibir l'exercici de la prostitució en certs moments del dia o en certs llocs (en determinats carrers o fins i tot en tot el municipi si es tracta d'un municipi de menys de 50.000 persones). **En el cas de municipis de més de 50.000 persones és obligat l'autorització de la prostitució.** La llei determina que en els municipis on sí que s'autoritzi la prostitució, s'haurà de circumscriure per llei on es durà a terme la prostitució sense deixar-ho a l'arbitri.

Tots els Länder, excepte pràcticament el de Berlín, han fet servir la possibilitat que els hi ofereix la llei de prohibir l'exercici de la prostitució en determinats indrets. Per tant, existeixen prohibicions en la major part de les grans ciutats. Cada Länder ho ha adaptat com li ha semblat correcte, fins i tot, a vegades els desplegaments normatius arriben a especificar hores concretes per a que es pugui exercir la prostitució. Així, a tall d'exemple, a Hamburg la prostitució està restringida a alguns carrers i només per la nit i, en canvi,

Stuttgart la prostitució està prohibida a excepció de en un únic bordell; la policia fa incursions pel carrer i tant les persones que exerceixen la prostitució com els clients són multats. Extralimitar o incomplir algunes d'aquestes limitacions establertes per llei, pot ser sancionat administrativa o penalment, ja que, l'article 184e del Codi penal castiga la infracció reiterada d'aquestes restriccions. Així, la llei d'infraccions administratives (Ordnungswidrigkeiten) sanciona tant les infraccions que s'escometin en relació amb aquestes prohibicions locals com la captació de clients al carrer quan sigui susceptible de molestar als vianants.

Aquestes limitacions d'ubicació per llei en la majoria de les ocasions no han tingut en consideració l'impacte que aquestes tindran en la treballadora sexual o en la seva activitat. Així, les zones que acostumen a ser prohibides són les properes als centres de les ciutats, les quals són, per un senzill càlcul de nombre de persones que hi viuen, hi treballen o hi transiten, les zones que més negoci poden generar a la seva activitat. Recloure a les persones que es prostitueixen en zones allunyades de les parts més poblades o de difícil accés o poc urbanitzades (com són els polígons), les deixen en una situació de precarietat per dur a terme el seu exercici, que, per altra banda, legalment no està prohibit.

Existeixen les excepcions com el barri Reeperbahn d'Hamburg, considerat un barri red-light¹², que no es troben en llocs apartats però on es poden generar conflictes atès la gran quantitat de persones que volen exercir la prostitució en una zona concreta. Aquests conflictes poden generar problemes entre les mateixes exercents que competeixen pels mateixos clients en un espai reduït i massificat i, també, en l'oportunitat de generar una gran influència sobre elles per part de proxenetes.

També i més greu encara, apartar-les de les zones més còmodes i centrals, té un impacte en les seves condicions de salut, higiene i seguretat i, en resum, en les seves condicions

¹² Red-light és com s'anomenen les zones on concentren moltes persones que exerceixen la prostitució. Literalment es tradueix per "Llum vermella".

de treball. Confinar-les en zones sense les estructures i la planificació urbanística correcte pot significar exposar-les a un risc de violència més elevat, per exemple.

A Alemanya la forma més popular en la qual es duu a terme la prostitució és la prostitució de carrer. Alternativament, també s'exerceix a bars amb habitacions o a estacions de carretera. També existeixen els bordells en totes les seves variants (clubs de nit, salons de massatge, salons nudistes, salons de sadomasoquisme, etc.).

A Alemanya existeix una variació d'exercir la prostitució que s'anomena "Laufhäuser", mitjançant el qual les dones que exerceixen la prostitució s'asseuen a fora de les seves habitacions o es mostren a través del finestral de la planta on es trobin als potencials clients. La particularitat d'aquesta forma d'exercir la prostitució és que els clients poden passejar-se per davant de les persones que ofereixen els seus serveis sexuals per tot l'edifici fins a escollir la que volen. Un dels Laufhäuser més famosos a Alemanya és el "Pascha" a Colònia que compta en set plantes.

Si ens demanem **quin efecte ha tingut en les dones que exerceixen la prostitució l'entrada en vigor de la Llei sobre prostitució del 2002**, podem dir que ha tingut una decisiva incidència en el dret de les dones que es dediquen a la prostitució en relació directa amb el seu status legal. Tot i així, cal diferenciar entre dones provinents del país europeu (incloses les pròpies alemanyes), les dones provinents del país europeu de nova incorporació i les dones provinents d'altres països no europeus. Les dones nacionals de països europeus, incloses les alemanyes, es poden dedicar a la prostitució com a treballadores per compte propi o bé per compte aliè, com hem comentat anteriorment. Ambdues estan obligades a declarar els **rendiments del seu treball** a Hisenda perquè Hisenda no es fixa en la licitud de l'activitat sinó simplement en el guany de rendiments com a conseqüència d'una activitat. També depèn de la zona hi ha sistemes de pagament de taxes, com a Stuttgart on es paga una taxa fixa per dia. Ara mateix està als tribunals la possibilitat de fer pagar una **taxa industrial com una llicència** que els permeti exercir.

En relació amb els departaments encarregats dels **temes d'ocupació i laborals**, encara que la llei dona reconeixement legal a aquesta activitat, els serveis d'ocupació no inclouen a les seves llistes de feines ofertes relacionades amb l'exercici de la prostitució i tampoc oferten a les persones que busquen feina (demandant d'ocupació) aquest perfil com un nínxol d'ocupació. El que sí que ofereixen són programes assistencials (itineraris competencials i d'inserció), ofertats per entitats col·laboradores d'assessorament per a les persones que volen deixar la prostitució millorant la seva formació, ara bé, aquests programes no són adaptats a les persones que s'han dedicat al negoci del sexe concretament sinó que són per persones amb especials dificultats per la inserció en general i això pot fer que no es toquin exactament els aspectes competencials que necessiten.

De totes maneres, com ja havíem dit, la llei no ha tingut una incidència reparadora en la societat i en el dret públic, per tant, les persones que es dediquen a la prostitució continuen vivint amb una manca de reconeixement social, unes pobres condicions laborals i una pressió física i psicològica, entre d'altres aspectes. La llei no ha pogut acabar amb l'estigma que pateixen aquestes dones i, encara més, moltes dones no són conscients de l'existència d'aquesta llei o bé no n'entenen l'objectiu. Més enllà de veure-la com una oportunitat per aconseguir els seus drets, el que volen és seguir essent anònimes, doncs, no consideren la prostitució com una ocupació respectable¹³. Això explica perquè moltes dones continuen portant dobles vides i eviten explicar a les persones que les envolten que es dediquen a la prostitució. No cal dir que tampoc estan interessades en pagar taxes, llicències o impostos meritats a partir de la seva ocupació com a prostitutes.

En aquests sentit, els esforços per organitzar a les dones que es dediquen al negoci del sexe en un sindicat, s'han vist obstaculitzats per l'actitud escèptica de les pròpies dones.

¹³ **"The Act Regulating the Legal Situation of Prostitutes - implementation, impact, current developments. Findings of a study on the impact of the German Prostitution Act"**, Prof. Dr. Barbara Kavemann, Ass. jur. Heike Rabe, with the collaboration of Dipl. Soz. Päd. Claudia Fischer. SoFFI K - Berlin.

Malgrat la llei, aquestes dones segueixen patint casos de violència de gènere. Aquesta violència afecta tant a immigrants com a nacionals i europees.

Sembla ser que les persones més afavorides per l'entrada en vigor de la Llei 2002, són les dones que exerceixen la prostitució a Alemanya i tenen la nacionalitat dels països europeus de nova entrada. Aquests països, com sabem, són: Polònia, Hongria, República Txeca, Eslovàquia, Lituània, Letònia, Estònia, Malta i Xipre, al 2004, i Bulgària i Romania, al 2007. Això és així perquè, des de la seva entrada a Europa, les dones d'aquests països que exerceixen la prostitució a Alemanya no necessiten de visat per fer-ho, atesa la lliure circulació i assentament de persones entre els Estats membres. No obstant això, fins al 2009, aquestes dones només podien establir-se com a treballadores per compte propi i això les obligava a obtenir un permís de treball específicament. Per obtenir aquest permís havien de demanar-lo a les autoritats d'immigració les quals els hi requerien documentació d'identificació i econòmica.

Pel que fa a les **condicions de treball**, abans de l'entrada en vigor la manera i les condicions com es podia regular la prostitució es trobava recollit en l'article 180a I núm. 2 del Codi penal en el qual s'establia que qualsevol tipus de promoció de la prostitució era il·legal, fins i tot, el fet de deixar o llogar habitacions per aquest fet. La prostitució, doncs, es regulava internament basada en la costum. Amb l'entrada en vigor de la Llei de prostitució no es pot dir que es regulin clarament les condicions en les quals s'ha d'exercir la prostitució però sí que s'obre un marc per tal de que aquestes es puguin millorar. En aquest sentit, i per tal de preservar el dret a l'autodeterminació sexual, les persones que dirigeixen els centres on s'exerceix la prostitució estan limitats en el poder que tenen de dirigir-les en el seu exercici, tal i com hem comentat en l'article 3 de la Llei sobre la prostitució. Els detractors opinen que el buit legal que s'origina al no concretar les condicions laborals òptimes de treball, deixa la legalització de la prostitució a Alemanya a mig camí¹⁴.

¹⁴ "Nordic countries vs. Europe", Bosse Parbring - NIKK (Nordic Institute Gender). 2008.

El que sí que és cert és que aquesta normativa permet, al regularitzar en part l'exercici de la prostitució i dotar-la de cert reconeixement i que, per tant, estigui inclosa com a treballadores en tota la **normativa que protegeix la salut i la seguretat de les persones treballadores**. I, des d'aquest punt de vista, és cert que aquesta normativa inclou aspectes com les hores màximes en les quals es pot treballar, les limitacions de l'horari nocturn, els períodes de descans, la higiene que ha d'haver en el lloc de treball, etc. i les autoritats competents realitzen inspeccions sobre aquests aspectes. També hem de dir, però, que aquestes normes no estan pensades en profunditat amb la perspectiva de protegir adequadament a una persona que treballa exercint la prostitució sinó que estan dissenyades per a qualsevol persona treballadora (per exemple, una mesura de seguretat seria l'ús obligat de preservatius que, òbviament, és una mesura no compresa en els criteris estàndards de prevenció de la salut i la seguretat en el treball). Atesa la delicada especificitat d'aquesta ocupació, pot ser que en algun cas la normativa no s'acabi d'ajustar a la realitat d'aquestes persones. A Alemanya existeixen **Fòrums de cooperació** dirigits a nivell de l'autoritat local on entitats col·laboradores assessores i persones representants del govern, de la policia i de les persones que exerceixen la prostitució estableixen criteris bàsics del que són les bones condicions de treball per al negoci del sexe. Exemple d'aquests Fòrums els trobem a Dortmund o Frankfurt/ Main.

El **proxenetisme i la incitació a la prostitució** continua essent il·legal. Els **bordells** no es registren en base a la seva activitat com si que fan altres negocis, com per exemple, els restaurants sinó que, en la majoria dels estats ho fan com negocis comercials en genèric i això comporta que no hagin de demanar llicències específiques. El que la llei prohibeix és l'exercici forçat, així com, l'exercici de persones que estiguin en situació il·legal al país i de persones menors. La policia només actua sobre els prostíbuls en el sentit d'identificar aquestes conductes delictives.

En aquest sentit, el que és cert és que els negocis on es duen a terme l'exercici es poden registrar al Registre Mercantil però no en el mateix nivell a tots els estats alemanys. Així en alguns estats es permet registrar-se com a bordell pròpiament, en d'altres estats

només es pot registrar com a negocis on es duen a terme massatges eròtics, per exemple, i en d'altres no es poden registrar.

Aquesta disparitat de tractament més enllà de poder o no poder registrar, sinó el tractament i abast diferent d'aquesta possibilitat de registra crea una gran disparitat de perspectives i situacions. Les autoritats dels diferents estats que atorguen aquestes llicències per inscriure's com a negocis tenen criteris diferents, doncs, en alguns casos es creu suficient donar-los d'alta com a negoci comercial en general però altres consideren aquest tractament genèric com a inconsistent, ja que és poc coherent que per obrir un restaurant s'hagi de demostrar l'activitat i, en canvi, per demanar els permisos per obrir un bordell, no s'hagi de fer cap pas previ.

El fet de es demanessin més requisits previs faria més senzilla la tasca d'inspecció de sostreure els indicis pertinents quan es donessin casos delictius.

Ja abans de l'entrada en vigor de la llei del 2002, el negoci de la prostitució era subjecte a la policia per a dur-hi a terme investigacions en qualsevol moment: Quan la policia tenia indicis de que en algun lloc (local, bar, casa) es duia terme l'exercici de la prostitució, la policia tenia la potestat d'entrar-hi i investigar i identificar a les persones presents. La llei sobre prostitució no ha canviat res en aquest tema.

En relació amb el **tema de la salut**, cal dir que s'ha abolit la obligació de les dones que exerceixen la prostitució de sotmetre's a tests mèdics, aquesta mesura, també és cert, perjudica a les dones immigrants i a les víctimes de la "trata" de persones perquè es queden sense tenir accés a seguiment mèdic, tot i que es va instaurar per no invadir la seva intimitat. Les autoritats sanitàries reivindica que aquesta situació tampoc afavoreix a les dones europees (alemanyes) que es dediquen a la prostitució perquè moltes no volen ser catalogades com a prostitutes, per l'estigma que comporta, i contracten assegurances mèdiques privades que els hi costa molt diners. Algunes encara que voldrien no es poden permetre pagar una mútua privada i només se sotmeten a avaluacions mèdiques quan els ho requereix un cap o, ja, quan no es troben bé.

La postura de les autoritats i de la policia ha canviat de ser controladora i intervencionista a un apropament preventiu. Fins al 2000 estava en vigor la Llei de Malalties de Transmissió Sexual (***Gesetz zur Bekämpfung von Geschlechtskrankheiten***) que tenia com a fonamentació evitar la transmissió de malalties sexuals però, a la pràctica era una llei que només s'aplicava a les prostitutes perquè, socialment, s'entén sovint que són elles les que propaguen aquest tipus de malalties. Elles eren l'únic grup que estava obligat a presentar certificats de salut. Si no es feien aquestes revisions de salut, eren responsables de posar-ne en coneixement a la policia i fer-se una examen mèdic. En aquest aspecte, també cada estat actuava de forma diferent. Així, trobem estats en els quals ja als anys 80 aquestes revisions tenien el caràcter de voluntàries i anònimes. Ara bé, en la majoria dels estats si que eren obligatòries.

Al 2001 entra en vigor la Llei per la protecció en contra les infeccions (***Infektionsschutzgesetz***) reemplaçant a la Llei de Malalties de Transmissió Sexual. Aquesta llei inclou totes les malalties infeccioses incloses les de transmissió sexual i el SIDA. El títol del tercer article d'aquesta norma "la prevenció a través de campanyes" recull molt bé la voluntat d'aquesta llei. El focus ja no recau en el control de la ciutadania (que, com dèiem, finalment, requeia sobre les dones que exercien la prostitució) sinó que promou un comportament saludable en tota la ciutadania basat en la informació i el coneixement. En aquest sentit, és una llei que advoca per la prevenció i l'educació com a tasques dels poders públics. Des del moment en que aquesta llei entrà en vigor, les prostitutes ja no han estat mai més obligades a sotmetre's a revisions mèdiques.

A Alemanya hi ha clíniques que proporcionen testos assessorats i anònims per a malalties de transmissió sexual i SIDA. Els testos i els tractaments inicials són gratuïts per tothom, independentment del seu status legal.

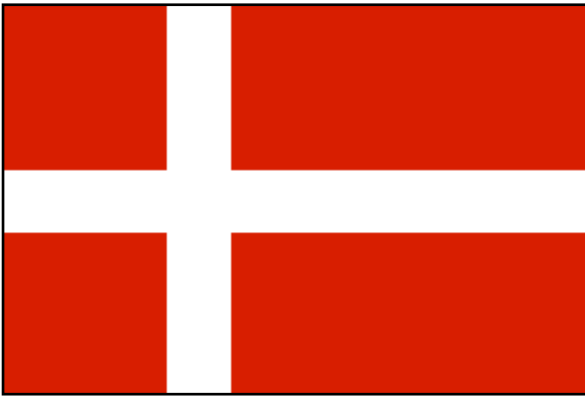
Per acabar i en relació amb la **prostitució forçada i la "Trata" de persones**, cal dir que el delictes en contra de la "Trata" de persones es troba recollit a l'article 232 del Codi penal.

D'aquest precepte cal destacar que, a diferència d'altres articles d'aquesta norma (on si la víctima té menys 18 anys és un agravant), atesa la gravetat d'aquest delictes, s'amplia a menors de 21 anys en els casos d'inducció (no cal ús de força) per tipificar aquest delictes.

Els retractors de la Llei de la prostitució creu que aquesta llei tindrà un efecte perjudicial pel que fa a la persecució dels delictes de prostitució quan no és voluntària i la "trata" de persones. El fonament en el qual es basen és que per tal de resoldre que es troben davant d'un cas de prostitució no voluntària o de "trata" de persones, necessiten també comptar amb criteris objectius com l'estipulació de preus, les hores de treball o les estones de descans. A banda, és clar, dels psicològics o morals que no es veuen sovint a simple vista; sobretot tenint en compte que les persones víctimes no ho admetran per por. Certament, la llei anterior facilitava més la detecció que l'actual. Era molt més senzill tal i com estava estipulat objectivament en els vells redactats dels articles 180a i 181a II del Codi penal.

El que es demana és que atès que ara els prostíbuls es registren i, per tant, es comprèn un major accés per tal de descobrir indicis de criminalitat, seria possible expedir llicències condicionades a certs requisits a complerts, com anunciàvem més amunt, la qual cosa faria més fàcil i rigorosa aquesta inspecció.

Finalment, cal fer esment que actualment s'està valorant la possibilitat de que es criminalitzin als clients en ares de protegir a les dones que siguin víctimes de "trata" i també a sotmetre als bordells a un sistema de llicències per tal de fer més fàcil la feina controladora de la policia.

Dinamarca

La **prostitució a Dinamarca no està prohibida** i, en aquest sentit, no ho és ni vendre serveis sexuals ni tampoc comprar-los com sí ho és a Suècia, per exemple com ja hem vist, o a Islàndia, com veurem.

Dinamarca va ser un dels últims països europeus que va derogar les disposicions que condemnaven l'exercici de la prostitució, al Codi penal, mitjançant la Llei 141 / 1999, de 17 de març sobre Despenalització de la prostitució.

Aquesta llei derogava l'article 199 del Codi penal danès que prohibia la prostitució. De totes maneres, ja feia temps que es trobava en desús però permetia a la policia comminar a les persones que es dedicaven a la prostitució, atès que l'activitat es considerava immoral i els ingressos obtinguts per ella com a il·lícits, a canviar d'activitat econòmica per a sustentar-se i per fer-ho els hi donaven un termini determinat.

A través d'aquesta llei, doncs, es va modificar el Codi penal danès (antic article 199) en el sentit de que no es penalitza l'exercici de la prostitució de forma individual i voluntària però **sí qualsevol forma d'induir a una tercera persona**, sense entrar en el fet de si

aquesta persona ha prestat lliurement el seu consentiment. L'únic que es valora és el fet d'obtenir guanys econòmics a partir de la prostitució d'altri.

L'article 2 de la Llei 141/1999, de 17 de març, considerava a l'activitat pròpia de la prostitució com a il·legal en sí mateixa però no penalitzava a les dones que es dedicaven a aquesta activitat com a exercici individual.

Actualment, però aquesta llei ja no està en vigor i la plena regularització de la prostitució la trobem al Codi Penal danès (***Bekendtgørelse af straffeloven***), concretament en el Capítol 24 dedicat als "*Delictes contra la moral sexual*". En aquest sentit, els articles 228, 229 i 230 del Codi penal danès **castiga a la persona o persones que incitin, promoguin, indueixin o intercedeixin** per a que una altra persona s'exploti sexualment.

En el cas que la persona que sigui prostituïda tingui **menys de 21 anys**, la llei ja no demana que s'inciti o que la persona actora tingui una actitud positiva sinó simplement que hagi ajudat o hagi estat còmplice perquè aquesta es dediqui a la prostitució per tal de pugui ser penat. Per altra banda, l'article 220, estipula que si la venda de serveis de sexuals es dona per una necessitat de dependència econòmica i la persona que es prostitueix té menys de 21 anys, la pena de presó serà fins a 3 anys (en el cas, de persones amb més edat, la pena serà fins a un any).

En aquest mateix sentit, l'article 223 estipula que serà penat qui mantingui relacions sexuals amb una persona **menor de 18** a qual se li ha promès una compensació econòmica. Per tant, en el cas de que la persona que es prostitueix sigui **menor de 18** anys, sí que existeix la **prohibició de comprar serveis sexuals**.

Aquest Capítol també comprèn un article que actua com atenuant dels delictes enumerats anteriorment per desconeixement de la persona que ha mantingut relacions sexuals si desconeixia l'edat o bé la problemàtica de la persona que la feia especialment vulnerable. Aquest precepte no es refereix específicament a la prostitució sinó a l'abús sexual que es pot produir entre dues persones sense intermediació econòmica però també es podria

aplicar en els casos de prostitució (imaginem que es desconeix que existeix un problema de salut mental, per exemple).

És important destacar que l'article 228.1.3 i l'article 229.2 **castiga a la persona que regenti un bordell o que llogui habitacions amb el fi de dur a terme actes de prostitució**. En el cas de mantenir un bordell la pena pot ser fins a 4 anys.

Per tant, a Dinamarca tan el **proxenetisme com la regència o direcció d'un prostíbul són il·legals**.

Aquesta norma preveu en el seu article 231 que si algú ja ha estat penat pels delictes continguts en les disposicions 228 i 229, se li apliqui una pena més elevada si reincideix (un augment de la meitat de la pena determinada en els articles que tipifiquen el delicte).

També relacionat amb aquesta qüestió, l'article 236 preveu que les persones condemnades per cometre els delictes d'induir a terceres persones es prostitueixin (228.1) o qui promogui la prostitució d'un altre per aconseguir un guany o ho faci en repetides ocasions actuant com a intermediari (229.1), se'ls hi podria aplicar també la pena de no poder viure amb persones menors de 18 anys, excepte en el cas dels menors envers dels quals tinguin obligacions.

Així, a Dinamarca la prostitució s'exerceix a les sales de massatges, en apartaments privats i al carrer.

Encara que la legislació dels delictes sexuals i, en concret de prostitució, no s'engloben en lleis específiques dirigides a la protecció de la seguretat nacional o l'ordre públic, com si passa en d'altres legislacions, l'article 232, si que preveu una pena de fins a 4 anys quan la conducta atempti contra la **seguretat pública o tingui un impacte d'escàndol públic**. En aquest mateix sentit, qui inciti o convidi a altres persones a prostituir-se tot comportant una molèstia per la gent que estigui a prop serà castigat amb fins a un any de presó o bé, si no és excessiva la seva conducta, amb una multa. En aquest sentit, val a dir

que des de la Direcció General d'Assumptes Socials del Govern danès, amb qui hem pogut contactar gràcies al Consolat delegat a Barcelona, sí que es considera la prostitució com un assumpte que afecta a la ciutadania i és per això que ofereixen nombrosos projectes socials destinats a les persones que es dediquen a la prostitució.

En aquesta mateixa línia, és important destacar que, en relació amb la prostitució que s'exerceix al carrer, és **la policia qui la regula i no pas l'autoritat local** com passa als Països Baixos o a Alemanya. Això també indica que el tractament de la prostitució en aquest país s'acosta en alguns aspectes a un tema d'ordre públic. També és cert, però, tal i com ens indicava la Direcció General d'Assumptes Socials que alguns municipis compten amb professionals que surten al carrer oferint atenció a les persones que exerceixen la prostitució.

Els rendiments de la prostitució, com qualsevol altra professió generen impostos (“*tax*”). Així, la policia i l'autoritat tributària (hisenda) visiten sales de massatges comprovant que les persones que hi treballen tenen permís de treball i que estan pagant els seus impostos. Per tant, **són professionals liberals** i, per tant, accedeixen als drets que els hi correspon.

A Dinamarca qualsevol persona resident legalment té dret a **cobertura social** independentment de la seva activitat professional. Així, les persones que es dediquen a la prostitució residint legalment amb permanència **tenen accés a l'assessorament i l'ajut del municipi**. Les persones que estiguin residint a Dinamarca sense aquest permís (permís de turista, de demandant d'ocupació o il·legalment) tenen cobertura mèdica i social per part d'organitzacions privades (ONG).

Dinamarca regula la “**Trata**” de persones amb finalitat d'explotació sexual al Codi penal danès des del 2002. L'article 262 transposa el Conveni de Palerm el qual està dirigit a prevenir, eradicar i sancionar la “**Trata**” de persones amb finalitat d'explotació sexual. i la Decisió de la Unió Europea de 19 de juliol de 2002 de la lluita contra la Trata.

Així, l'article 262, inclòs en el Capítol 26 dedicat als "Delictes contra la llibertat personal", incorpora els supòsits de reclutament, transport, transferència, allotjament o rebuda d'una altra persona per ser culpable del delicte de "*Trata*" de persones si ha coaccionat, privat de llibertat o amenaçat o, segueix el punt 4 per tal d'englobar el major nombre de supòsits, prengui aventatge il·legalment sobre la persona reclutada, transportada, allotjada o rebuda per d'explotar-la (ja sigui sexualment com laboralment, en forma d'esclavatge o per la finalitat d'extracció d'òrgans) i serà penat amb una pena de fins a 10 anys de presó.

Aquest article compta amb un segon apartat que especifica que també s'entendrà que hi ha "*Trata*" de persones quan, tot i no haver-se actuat mitjançant coacció, privació de llibertat o amenaça, la persona transportada, reclutada, allotjada o rebuda sigui una persona menor de 18 anys i també quan hagi mediat una contraprestació econòmica o qualsevol altra intercanvi que hagi beneficiat la persona que té la guarda i custòdia de la persona traslladada.

A aquests efectes, el Centre danès contra la "*Trata*" de persones humanes (***Center MOD Menneskehandel***), en funcionament des del 2007, estableix que s'entén que hi ha "*Trata*" de persones humanes en el sentit d'exploració sexual que anomenen "*Sexual immorality*", és a dir, "Sexualitat immoral" en el sentit establert a l'article 228.1 analitzat anteriorment. Recordem, doncs, que aquest article castiga el proxenetisme, és a dir, l'aprofitament de l'exploració d'altri.

Aquesta institució ha identificat quatre grups dianes de dones que exerceixen la prostitució a Dinamarca i que podrien ser víctimes de "*Trata*" de persones amb exploració sexual. Aquestes són:

- Un grup de dones de Tailàndia que treballen en salons de massatge a Copenhague, Aarhus, al municipi de Vejle i al sud de Jutland i voltants.
- Un grup de dones de l'Europa oriental i central que treballen exercint la prostitució Copenhague.

- Un grup de dones africanes que treballen als carrers de Copenhague i als seus voltants més immediats.
- I dones que venen de l'Amèrica llatina que treballen en salons de massatge a Copenhague i voltants d'aquesta ciutat.¹⁵

Finalment, cal destacar que des del 2007, han notat un augment de dones que es dediquen a la prostitució que venen de Romania i de Bulgària. L'explicació d'aquest fet el relacionen a l'entrada d'aquests països a la Unió Europea, que converteix a aquestes dones en ciutadanes europees.

Cal destacar que el Govern danès ha posat en marxa des del 2008 el **Pla d'Acció per combatre la "Trata" de persones humanes**. Aquest Pla actua enfocat en quatre àrees:

- Promoure que efectivament s'apliqui la llei per tal d'assegurar la identificació i la persecució de les persones traficants.
- Donar suport a les víctimes mitjançant serveis d'assistència social ofertats per l'administració danesa.
- Sensibilitzar la ciutadania per tal de prevenir la "Trata" tot incidint en la demanda de serveis sexuals.
- Prevenir la "Trata" de persones humanes mitjançant la cooperació internacional i la coordinació dels organismes del propi país.

Aquest Pla va ser signat i li donen suport el Ministeri d'Igualtat de Gènere, el Ministeri d'Afers estrangers, el Ministeri de Justícia i el Servei danès d'Immigració i té un pressupost de 80 mil·lions de krones daneses.

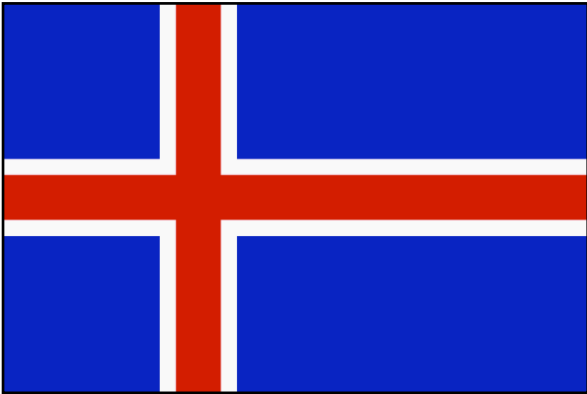
Com a dades estadístiques, comenten que des del 2003 al 2008, a Dinamarca, van ser identificades i tractades com a víctimes de Trata de persones per a finalitat d'explotació sexual 150 dones.

¹⁵ <http://www.centermodmenneskehandel.dk/in-english/foreign-women-in-prostitution-in-denmark>

L'ajut que ofereix el Govern danès mitjançant aquest Pla de combat envers la Trata de persones i el Centre, comprèn, com a objectius generals, establir contacte amb les víctimes identificar-les com a tals, i oferir-les-hi els serveis socials i assistencials que requereixen.

Els serveis socials i assistencials es concreten en:

- Cura de la salut i de reducció dels danys ocasionats per haver patit Trata, tals com serveis mèdics, psicològics i dentals.
- Assessorament jurídic, incloent informació sobre drets que els hi brinda la llei i assistència durant tot el procés.
- Impartició de cursos de capacitació.
- Fins a 100 dies d'allotjament en residències d'assistència.
- Organització del procés de repatriació en col·laboració amb organitzacions en diversos països d'origen que inclou la preparació de la documentació del viatge, l'acompanyament durant el viatge, la cooperació amb una organització i les ONG en el país d'origen de cara a la rebuda, l'assistència en relació amb l'allotjament a la rebuda i la concreció d'una mitjans de vida alternatius en el seu país d'origen.

Islàndia

Islàndia segueix el model abolicionista en la línia dels països nòrdics i, per tant, considera la prostitució una manifestació de la violència de gènere. En aquest sentit, com tots els països nòrdics, consideren que el consentiment o la voluntat que s'entén inherent a les dones que diuen practicar la prostitució lliurement mai no ho és efectivament. Tot i així, tenint en compte que Suècia, el país pioner en aquest sentit, va prohibir la compra de serveis sexuals al 1999, Islàndia no ho va fer fins al 2009 amb la modificació del Capítol XXII dedicat als delictes sexuals del Codi Penal (19/1940). Al 2007, a proposta del Ministeri de Justícia, es descriminalitza el prostitució com a acte individual, es manté la **penalització de l'aprofitament de la prostitució d'una altra persona** i també s'allarguen el termini de prescripció dels delictes relacionats amb ofenses sexuals, amb l'ànim de que sigui més fàcil poder perseguir i castigar a les persones que hagin pogut agredir sexualment a una altra. Finalment, al 2009, tal i com hem comentat, es va prohibir la compra de serveis sexuals.

Al 2006, Islàndia va aprovar un **Pla d'accions per combatre la violència envers les dones**. Aquest pla contenia 37 accions dirigides a enfortir les mesures preventives, millorar la capacitat del personal que atén a les dones que pateixen violència, assegurar la assistència correcta a les víctimes i trencar el "cercle de la violència" mitjançant la

millora del tractament disponible per als agressors¹⁶. Actualment, a Islàndia tenen el Pla d'accions per combatre la violència envers les dones 2011 - 2015. Aquest nou pla està més enfocat en estudiar la base de la desigualtat de gènere com a base de la violència envers les dones i en treballar en el processament d'aquests casos en la via judicial.

La normativa que recull la prohibició de la compra de serveis sexuals, tal i com hem dit anteriorment, és al Codi Penal i, en concret, a l'article 206. Així aquest article diu en el seu primer apartat que **qui pagui, per tant compri, o bé prometi abonar alguna quantitat per serveis sexuals serà penat amb una multa o bé amb una pena de presó de fins a 1 un any**. Aquest article continua dient que si la persona receptora d'aquests diners o que ha rebut la promesa de que els rebrà és menor d'edat, la persona que ha comprat o ha promès comprar serveis sexuals serà culpable de delictes, entenent que en aquest cas no hi ha sanció accessòria perquè es tipificarà directament com a delictes a causa de l'agreujant. Aquesta primera part de l'article va ser modificat l'any 2009, quan el Parlament islandès va aprovar la modificació del Codi Penal en el sentit de prohibir la compra de serveis sexuals.

Seguidament es **prohibeix el proxenetisme o l'aprofitament de la prostitució d'altri**. La pena que s'atribueix a la figura del proxeneta de 4 anys s'equipara al de la persona que potser no ha manipulat a un menor d'edat però que hi ha indicis concloents de que l'ha estimulat, induït o, fins i tot, facilitat l'accés a l'exercici de la prostitució i també a la persona que ajuda o promou la sortida del país o l'entrada a Islàndia d'una altra persona per exercir la prostitució, doncs, en aquest cas estem parlant de "**Trata**" de persones amb la finalitat d'exploació sexual.

Finalment, el darrer precepte, que va ser modificat al 2007, moment en el qual es despenalitzà la prostitució com a acte individual, determina que serà objecte de sanció o pena **també la temptativa del delictes de compra de serveis sexuals** quan estipula que

¹⁶ "Universal Periodic Review - Office of the High Commissioner for Human Rights" - Icelandic National Report. Government of Iceland. Ministry of the Interior. July 2011.

qui mitjançant anunci o oferiment pretengui rebre serveis sexuals a canvi de diners serà castigat. En aquest cas, la pena de presó seria de fins a 6 mesos.

En relació amb la situació que viuen les persones que exerceixen la prostitució a Islàndia, hem de fer esment que l'activitat de la prostitució en tan en quan no es valora la "moralitat" d'aquesta activitat, **genera impostos** que s'han de pagar a hisenda. En aquest sentit, des del Consolat islandès, han remarcat que qualsevol persona que faci la declaració d'impostos a Islàndia, si són ciutadans o ciutadanes de la Unió Europea, tenen els mateixos drets que els i les nacionals islandesos. Així, per exemple, destaquen, si una persona europea porta 3 mesos residint i pagant els seus impostos, pot cobrar l'atur o la baixa per maternitat. Fins i tot, està previst que es transfereixin els drets adquirits en altres països de la Unió Europea. Fins i tot, les persones immigrants que compleixin una sèrie de requisits, tot i no tenir encara la nacionalitat, podran votar en algunes eleccions municipals.

En el cas que la persona que exerceixi la prostitució declari l'activitat però no sigui de la Unió Europea, no tindrà la totalitat dels drets reconeguts. A tall d'exemple, podem destacar que les persones que tenen un permís de treball limitat, no tindran dret a la cobertura de la seguretat social.

Pel què a les persones que es troben en situació il·legal, des del Consolat comenten que no és fàcil entrar sense permís en aquest país atès les vies d'entrada que tenen, la situació del país i el fet de que es tracti d'una illa, però que els casos que es donessin situarien a aquestes persones en una situació de precarietat sense cobertura mèdica ni accés als ajuts del sistema islandès.

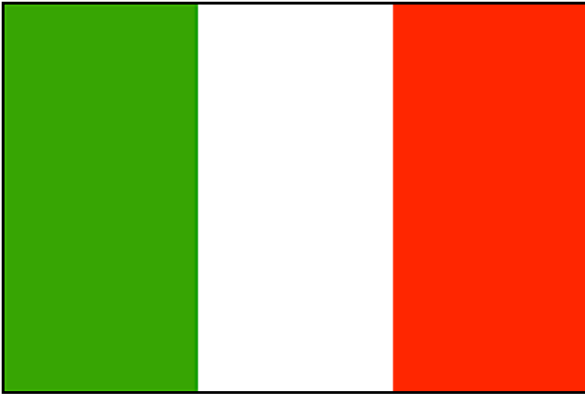
En relació amb la "**Trata**" de persones amb finalitat d'exploació sexual, el Ministeri de l'Interior al 2011, en el punt G de l'informe de revisió periòdica que emet l'Oficina de l'Alt Comissionat en matèria de Drets Humans a Islàndia, advertia que, tot i haver poques víctimes de "**trata**" identificades, sabien que aquest país s'havia convertit en un destí per les xarxes de "**Trata**" de persones en els darrers anys i afegia, especialment per "a dones

subjectes la exercir la prostitució forçada¹⁷. En aquest sentit, la lliuta contra la “*Trata*” persones ha esdevingut, tal i com s’extreu d’aquest document, en una prioritat del Govern islandès i al 2009 va posar en marxa el **Pla d’acció nacional anti-tràfic** (National Anti-Trafficking Action Plan). Aquest pla té com a principals objectius millorar les mesures preventives i enfortir les mesures d’assistències a les persones que siguin víctima de “*Trata*”. Per tal d’executar aquest Pla, al novembre de 2009, es constituí un equip multidisciplinari encarregat de supervisar la posada en marxa el pla, de coordinar els estaments de l’administració que tenen un impacte en aquest tema, d’ocupar-se dels casos de “*Trata*” identificats i d’assistir a les víctimes.

Com ja hem comentat, la finalitat de prohibició de la compra de serveis sexuals a Islàndia era la de combatre la violència de gènere envers les dones, en sentit ampli, i la “*Trata*” de persones amb finalitat d’explotació sexual, en concret. Així mateix, però, amb la mateixa finalitat, els espectacles nudistes també han estat prohibits.

Finalment, per Islàndia l’assistència a les víctimes de “*Trata*”, com hem dit, també és una prioritat i, en aquest sentit, la **Llei d’estrangeria de 2002** (Act on Foreigners, No. 96/2002) introduí l’article 12 f segons el qual es preveu un permís de residència per temes humanitaris, encara que la persona no reuneixi els requisits de l’article 11 titulat “Condicions bàsiques per a un permís de residència temporal”. Aquest permís temporal de residència, des de la modificació de 2008 d’aquesta llei, pot ser la base per aconseguir un permís de residència permanent (modificació entrada en vigor mitjançant la llei 86/2008 - article 10). Així, l’article 12 h determina que una persona identificada per la Direcció d’Immigració com a víctima de “*Trata*” se li expedirà un permís de residencial temporal per 6 mesos (de forma excepcional pot ser per un any, si ho determina la mateixa Direcció general, article 12 i); període durant el qual no podrà ser deportada.

¹⁷ “...especially for women subjected to forced prostitution. (...)” **“Universal Periodic Review - Office of the High Commissioner for Human Rights”** - Icelandic National Report. Government of Iceland. Ministry of the Interior. July 2011. pàgina 11 - punt G - 65.

Italia

A Itàlia trobem la **Llei de 20 de febrer de 1958, n°75** coneguda com a **Llei Merlin**, en honor a la senadora que la va presentar al Parlament, vigent des del 1958 que **prohibeix** expressament en el seu primer article l'**exercici de la prostitució en cases**, tal i com resa el títol del Capítol "Clausura de les cases de prostitució", en tot el territori italià i en aquell que es trobi sota l'autoritat administrativa italiana i, encara més, en el seu article segon determina que totes les cases o locals que romanguin tancats en un termini de 6 mesos, segons s'especifica en l'article 2, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei que, com deiem, és del 1958. Aquests articles estan vinculats directament amb l'article 13 de la mateixa norma, doncs, en aquest s'especifica que el tancament d'aquests immobles, sense cap contraprestació i amb efecte immediat, implicarà directament el cessament del contracte de lloguer que tingui amb l'amo o la mestressa d'aquest immoble. La mateixa disposició prohibeix als propietaris de l'immoble a tornar a subscriure un contracte d'arrendament amb la persones o persones que gestionaven la casa on s'exercia la prostitució.

Per tant, qualsevol forma de bordell o **prostíbul és il·legal** a Itàlia.

Aquesta norma modifica el Codi penal, en el seu article 3, especificant les penes de 2 a 6 anys i multes per aquells negocis en els quals s'exerceixi la prostitució. Per tant, queda

clar que la normativa italiana **rebutja qualsevol forma de proxenetisme o d'aprofitament** de l'explotació sexual d'una altra persona (531 - 534 Codi penal), inclòs el fet de dirigir una casa on es dugui a terme actes de prostitució (sense limitar a només prostíbuls sinó qualsevol tipus d'estança tancada en la qual es pugui exercir la prostitució). Aquest percepte inclou també l'acte de "*Trata*" d'éssers humans entre els seus supòsits de casos en els quals seria d'aplicació. En concret, en l'apartat 6, estableix que també serà castigat "qui indueixi a una persona per viatjar a un país diferent de la seva residència habitual per practicar la prostitució i obstaculitzi per marxar" (en relació amb els articles 535 - 537 del Codi penal). S'entén, doncs, que també engloba els casos de persones que estiguin sotmeses a causa de la "*Trata*" de persona amb finalitat d'explotació sexual a Itàlia i intentin marxar.

Fins i tot, en el darrer apartat, el 8, apela als Convenis internacionals en el sentit de que preveuen que si un ciutadà italià comet els delictes compresos en els apartats 4 i 5 d'aquest article que fan referència al reclutament d'una persona per exercir la prostitució, per una banda, i la inducció a una dona major per prostituir-se o per realitzar actes de proxenetisme sigui personalment o a través de la premsa o d'una altra publicitat, per altra banda, en un estat estranger també serà castigat si els Convenis internacionals preveuen (en relació amb l'article 537 del Codi penal).

Cal fer esment a la paraula "dona" ("donna" en italià) en aquest 5 apartat de l'article 3 perquè, certament, el gran volum de persones que exerceixen la prostitució són dones, però el criteri general és l'ús de fórmules neutres en les lleis per tal d'emparar a tota la ciutadania independentment del seu sexe. Aplicant estrictament aquest articulat els homes majors que puguin ser induïts per exercir la prostitució o bé per a dur a terme actes de proxenetisme quedarien desprotegits. Aquest fet es torna a repetir durant el redactat d'aquesta llei. Val a dir, però, també, que ens trobem en un text redactat originalment al 1958.

Les penes que determina l'article 3 s'aplicarien doblement si concorren algunes **circumstàncies agreujants** que preveu la llei en el següent article. Així, l'article 4

determina que serà el doble si hi ha hagut violència, amenaça o engany, si la víctima i l'agressor són família, si la víctima és menor de 21 anys o si l'agressor és un **funcionari públic**.

L'article 5 **castiga el fet de que pel carrer o en un lloc obert al públic un peató pugui ser molestat per una persona que ofereix els seus serveis sexuals**. Aquest article presenta dues dades d'interès. En primer lloc, va ser modificat dues vegades per llei al 1999. Aquesta modificació implicava que la pena que aquí s'establia passava a ser infracció i sanció administrativa i que qui resol aquestes sancions administratives és el Ministeri de l'Interior, per tant, s'equipara també a seguretat pública i ordre intern com fan també a França. Així, el Codi penal italià regula la prostitució i la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació al Títol IX "Dels delictes contra la moralitat pública i les bones costums" i en el Capítol II "De les ofenses a la decència i a l'honor sexual".

Per altra banda, aquest article també és interessant perquè fa la distinció expressa entre persones que tinguin els documents d'identificació reglamentaris i les que no; per tant, fa una distinció expressa d'un procediment específic per a **persones immigrants en situació irregular**. Així, aquest article determina que les persones amb documents d'identificació en regla no poden ser conduïdes a l'Oficina de seguretat pública. Per tant, les persones que es trobin en situació irregular sí que hi seran acompanyades.

Aquest precepte va ser modificat per Decret legislatiu del 30 de desembre de 1999, en el seu article 507, en el sentit de derogar un últim apartat que determinava que les persones que anessin acompanyades a l'**Oficina de seguretat pública** no podien ser sotmeses a visites mèdiques i afegia que aquestes serien, després, remeses a l'autoritat judicial pertinent. Com comentàvem, aquest darrer paràgraf ja no està en vigor.

Ja hem vist abans que el fet de ser funcionari públic és un agreujant en les tipificacions d'aquesta llei i en l'article 6 reemprèn aquest aspecte al determinar que les persones castigades per haver comès o atemptat alguns dels delictes que hem enumerat tindran prohibit ser funcionaris públics o exercir la tutela o la curatela, tal i com disposa l'article 28

del Codi penal. Aquesta prohibició tindrà una durada, a comptar des del moment en que hagi acomplert la pena, d'un mínim de dos anys i un màxim de 20 anys.

La llei del 58 prohibeix específicament en el seu article 7, a qualsevol autoritat administrativa, sanitària o de seguretat, que les dones que han exercit o pot ser que hagin exercit la prostitució, siguin introduïdes en cap llista o registre, directa o indirectament. Aquesta prohibició inclou fins i tot registres que es podrien generar per temes de l'ús de la sanitat pública. A més, concreta que en cap cas se les podrà obligar a presentar-se periòdicament a les dependències de l'autoritat que sigui ni tampoc a tenir cap tipus de documentació especial.

El Capítol II està destinat als poders públics i a les institucions que anomenen de reeducació. En aquest sentit, un dels objectius d'aquesta llei és facilitar la sortida de l'exercici de la prostitució de les dones que vulguin deixar-la.

En aquest sentit, els articles 8 i 9 preveuen ajuts per entitats o institucions que ofereixin serveis o instruments que ajudin a les dones que volen abandonar la prostitució a fer-ho. Els serveis que es preveuen són de protecció i tutela, d'assistència i de reeducació. Cal fer esment que el concepte de "reeducació" tot i que fa referència a l'adquisició de competències bàsiques per tal d'insertar-se laboralment inclou la immoralitat inherent que se li suposa a la prostitució en la legislació italiana en la línia abolicionista, tot i que no de la mateixa manera que països com Suècia. En aquest mateix sentit, el darrer paràgraf d'aquest precepte diu que mitjançant aquest ajuts trobaran assistència tan les dones que s'hagin quedat desemparades pel tancament de les cases on s'exercia la prostitució (article 1) com aquelles que havent exercit la prostitució "*intentin tornar a la vida honesta*"; reflectint novament la immoralitat de l'activitat en l'ús de la paraula "honest".

En el cas que les persones que exerceixen la prostitució siguin menors de 21 anys, sigui voluntàriament o no, doncs, no ho especifica en el literal de l'article 10, seran reagrupades amb la seva família sempre que aquesta estigui disposada a acollir-les de nou. Si no fos el cas, es preveu la seva acollida en una institució pública. La opció a anar a una institució

d'aquesta tipus també la tenen si la/el menor ho escull lliurement, conclou l'article. Per tant, s'entén que tot i tenir família, els i les menors sempre tindran aquesta opció.

Finalment, la llei es tanca amb un Capítol III de Disposicions finals i transitòries.

L'article 12, que obre aquest Capítol, preveu la creació d'un **Cos especial femení** que substitueixi a la policia de forma gradual en el tractament i prevenció, segons es despren del literal, dels casos de prostitució. La seva funció estarà vinculada al manteniment del servei dels bons costums i La Llei diu que es farà per Decret presidencial, a proposta del Ministeri de l'Interior, i que inclourà la determinació de la seva organització i del seu funcionament.

Finalment, cal fer esment de l'article 14 en el qual s'estableix que les obligacions dineràries que hagin estat conretes per les persones que exerceixen la prostitució en virtut d'aquest exercici, seran considerades nul·les.

Com a la majoria de països europeus, gran part de les persones que es dediquen a la prostitució són immigrants. Ja fèiem esment a que la Llei Merlin fa algun esment referint-se a les dones immigrants i, en concret, al tractament de les que no tenen la seva situació documental en regla. En aquest sentit, hem d'esmentar a que a Itàlia qualsevol persona resident legalment té dret a cobertura social independentment de la seva activitat professional, per tant, les dones que exerceixin la prostitució i tinguin residència legal (no caldria permís laboral), tindrien accés a aquesta cobertura.

Hi ha hagut la voluntat per part de la ciutadania italiana de modificar la Llei Merlin en varies ocasions. La primera vegada va ser al 1982 quan va presentar una Proposta de Llei per iniciativa de la Càmera dels Diputats¹⁸. Aquesta llei pretenia deixar sense efecte les disposicions 3, 4 i 6 de caràcter merament penal. Així mateix, modificava l'article 5 en el sentit de no permetre acompanyar a cap persona restringint la seva llibertat perquè

¹⁸ En concret, la van signar Bonnino, Mellini, Aglietta, Cicciomessere, Faccio, Teodori, Tessari, Alessandro, Pinto, Calderisi i Roccella.

oferia els seus serveis pel carrer i, en el mateix sentit, com a mesures preventives, tampoc admet que la sotmetin a revisions mèdiques. També modificava l'article 10 dedicat a la reagrupació familiar de les persones menors que es dedicaven a la prostitució en el sentit de condicionar i restringir la patria potestat quan sigui necessari i garantir un seguiment mèdic en el cas de malalties concretes a partir de l'exercici de la prostitució o de drogodependència.

Ara mateix, hi ha al Senat un proposta de Llei anomenada Mesures contra la prostitució (*Misure contro la prostituzione - N. 1079*) presentada el 6 d'octubre de 2008 però que encara no ha prosperat. Aquesta proposta de Llei si arribés a aprovar-se prohibiria la prostitució amb multes de fins a 3.000 euros i pena de presó de fins a 15 dies. Aquesta prohibició ve acompanyada per l'especificitat de que parla de prostitució en llocs públics, per tant, va directament dirigida a les persones que ofereixen els seus serveis al carrer o oberts al públic.

Aquesta Llei continuaria prohibint qualsevol tipus de proxenetisme i abaixa l'especial protecció als menors de 16 anys.

Per tant, si acaba progressant es presentaran molts canvis en la legislació de la prostitució a Itàlia.

Pel què fa a la "**Trata**" de persones amb finalitat d'**explotació sexual**, el 2003 va entrar en vigor la **Llei de Mesures contra la Trata de persones** (*LEGGE 11 agosto 2003, n. 228: Misure contro la tratta di persone*). El primer article inclou tots els supòsits en els quals es pot donar la "**Trata**" de persones, entre els quals es troba el cas d'explotació sexual, i modifica l'article 600 del Codi penal italià dedicat a la "Reducció i manteniment en captiveri", i suposa una pena de presó de 8 a 20 anys. Aquest mateix precepte determina que hi ha captiveri o reducció quan aquesta subjecció ha estat conseqüència de l'ús de violència, amenaces, engany, abús d'autoritat, quan s'han aprofitat d'una situació d'inferioritat mental o física o bé d'una situació de necessitat o ha mediat la promesa d'una contraprestació o un altre avantatge. La pena imposada s'augmenta, en un terç de la

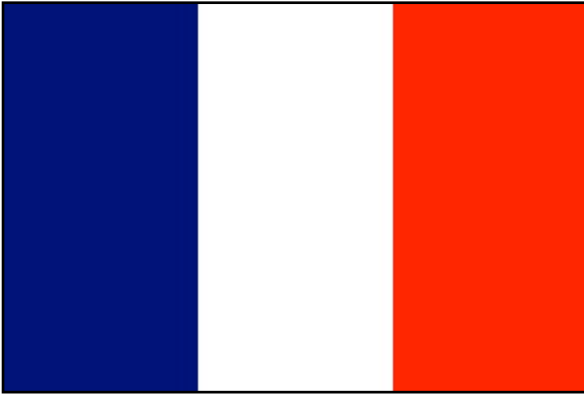
meitat, en el cas de que la persona víctima de “*Trata*” sigui menor de 18 anys o bé la persona víctima ha estat obligada a exercir la prostitució (o bé es tractava d’un cas d’extracció d’òrgans).

El segon article d’aquesta llei es dedica específicament a la “*Trata de persones*” i modifica l’article 601 del Codi penal. El literal però d’aquest article, així com, de la pena establerta (inclòs l’augment de la pena en els supòsits de que la víctima sigui menor de 18 anys, sigui forçada a prostituir-se o destinada a l’extracció d’òrgans) però incorpora al tipus l’aspecte diferenciat del transport, tant des de fora cap a Itàlia com d’Itàlia cap a l’exterior, que hi ha en el delictes bàsic de “*Trata*” de persones.

Aquesta llei també comprèn sancions administratives per les empreses, associacions o persones jurídiques que actuïn contra la personalitat individual. Depenent de la gravetat de la participació d’aquests ens jurídics en contra la personalitat individual, es pot arribar a castigar amb el tancament definitiu del negoci o activitat que sigui.

Així mateix, els articles 12 i 13 d’aquesta llei preveuen fons destinats a ajudar a les persones identificades com a víctima i programes específics per assistir-les.

L’article 14 determina com a mesures preventives la obligada coordinació, en l’execució d’accions dirigides a l’eradicació de la “*Trata*” de persones, dels Ministeris d’Afers Exteriors, de Justícia, de Treball, d’Interior i d’Igualtat d’Oportunitats, així com la cooperació exterior amb països afectats. El segon apartat d’aquest precepte estableix, però, que d’aquestes mesures preventives de coordinació no es poden derivar noves despeses pressupostàries.

França

L'informe sobre prostitució¹⁹ presentat pel diputat M. Guy Geoffroy al Parlament francès al 2011, establia que en aquell moment hi havia entre 18.000 i 20.000 persones exercint la prostitució a França, segons dades de la Oficina central per la repressió de la trata d'éssers humans (Office central pour la répression de la traite des êtres humains - OCTREH). D'aquestes persones, el mateix estudiava concretava que un 80% eren persones estrangeres, mentre que, a principis dels anys 90, el percentatge de persones estrangeres dedicades a la prostitució era d'un 20% a França. Tot i així, el STRASS (Sindicat del treball sexual) considerava que aquesta xifra era molt inferior a la real perquè afirma, com també es contempla en aquest informe, que aquest volum de persones es fonamenta bàsicament en les persones que es dediquen a la prostitució al carrer²⁰, i ho posa en relació amb la quantificació de persones dedicades a la prostitució en països propers europeus com Alemanya on es considerava que hi havia 400.000 persones que exercien la prostitució.

En relació amb les nacionalitats de les persones que es prostitueixen a la via pública francesa, segons la OCTREH, amb dades del 2010, provenen de l'Europa de l'Est en un

¹⁹ **"RAPPORT D'INFORMATION - Déposé en application de l'article 145 du Règlement PAR LA COMMISSION DES LOIS CONSTITUTIONNELLES, DE LA LÉGISLATION ET DE L'ADMINISTRATION GÉNÉRALE DE LA RÉPUBLIQUE, en conclusion des travaux d'une mission d'information sur la prostitution en France"**, M. GUY GEOFFROY, Député, Avril 2011.

²⁰ El STRASS considera que aquesta xifra es mou entre el 13 al 15% de les persones reals que es dediquen a la prostitució, tal i com està constatat en països com el Regne Unit i Suïssa. **"RAPPORT D'INFORMATION - Déposé en application de l'article 145 du Règlement PAR LA COMMISSION DES LOIS CONSTITUTIONNELLES, DE LA LÉGISLATION ET DE L'ADMINISTRATION GÉNÉRALE DE LA RÉPUBLIQUE, en conclusion des travaux d'une mission d'information sur la prostitution en France"**, M. GUY GEOFFROY, Député, Avril 2011. Pàgina 20

64% (amb Romania i Bulgària com a principals països d'origen), d'Àfrica en un 23% (principalment de Nigèria i del Camerún), d'Amèrica llatina en un 10% (del Brasil sobretot) i d'Àsia en un 3% (majoritàriament de Xina). Encara no es tenen dades més recents, es considera que el repartiment és força semblant actualment.

El posicionament reglamentarista de França, que veu a la prostitució com un mal que la societat ha de patir i en tot cas gestionar perquè no perjudiqui a la ciutadania, neix al 1836 de la mà d'Alexandre Parent - Duchâtelet amb la seva obra "Sobre la prostitució a la ciutat de Paris, sota l'informe de l'higiene pública, de la moral i de l'administració" (*"De la Prostitution dans la ville de Paris, considérée sous le rapport de l'hygiène publique, de la morale et de l'administration"*) que considera a la prostitució com un "mal necessari" inherent a la societat i amb el que s'ha aprendre a conviure. Tot i que aquesta visió ha anat variant en el temps aquesta base encara es percep en la manera de regular la prostitució a França fins ara.

Al 2003, la **Llei de Seguretat Interior** (*Loi 2003 - 239 du 18 mars 2003 pour la sécurité intérieure*) va entrar en vigor a França incorporant la regulació de qüestions com la "Trata" de persones, concepte en el qual s'inclou la "Trata" amb finalitat d'explotació sexual, i la prostitució i modificant alhora el Codi penal. Aquesta llei **criminalitza tant als proxenetes com als traficants** així com les persones que es dediquin a la prostitució si són elles mateixes qui busquen el negoci sigui directament o indirecte. Els clients es poden enfrontar a una condemna penal si la persona que exerceix la prostitució és una persona amb una certa vulnerabilitat com són, per exemple, els menors.

L'objectiu de la legislació a França és abolir la prostitució, com als països abolicionistes, però en un sentit prohibicionista. A diferència de Suècia a França les **mesures repressives** no tenen com a grup diana als clients sinó les **persones que exerceixen la prostitució**. El fet de que es recullin les disposicions per tractar la prostitució dins la Llei de seguretat interior indica que a França es considera aquest fenomen com a una **alteració de l'ordre públic** i, per tant, podem dir que el seu principal interès rau en abolir sobretot la prostitució que es mostra públicament. Indirectament, també es pretén reduir el

nombre de persones que es dediquen a la prostitució que són immigrants. És força evident que les persones que es dediquen a la prostitució de manera més vulnerable, acostumen a oferir els seus serveis al carrer. De fet, aquesta llei **permet fer perdre el permís de residència i deportar a les persones que contravenint les normes, s'ofereixin a clients**. Al 2010, 1.367 persones van ser detingudes per aquesta causa²¹. D'altra banda, pel que fa a la regió de París, és important tenir en compte que aquesta llei i el càstig que imposa a l'oferta de serveis sexuals al carrer, va fer que moltes persones que es dedicaven a la prostitució marxessin de París per ofertar-los fora de la ciutat (de manera més amagada) tal i com assenyala la Sra Johanne Vernier, jurista, autora d'un estudi sobre el tràfic en els éssers humans per a la Comissió Consultiva Nacional dels drets de l'home (CNCDH)²².

La llei també intenta ser un inhibidor en contra l'explotació sexual i la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual castigant l'activitat. D'aquesta manera que es creu que no interessarà als proxenetes i als traficants que les persones que tenen controlades exerceixin la prostitució en un país on aquesta activitat es persegueix.

Les disposicions en contra de la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual i el proxenetisme es troben recollides en el Capítol VIII (dedicat a la lluita envers la trata de persones i el proxenetisme) i en el Capítol X (dedicat a la seguretat pública), que directament modifica el Codi penal en el seu Capítol V dedicat a "Les violacions de la dignitat humana".

Així, la Secció 1era bis del Capítol V (preceptes creats per l'article 32 de la Llei de seguretat interior) està dedicat a l'abordatge de la "***Trata***" de persones amb finalitat **d'explotació sexual**. El delictes de "*trata*" de persones, significa una pena de 7 anys de presó i 150.000 euros (art. 225-4-1). Aquesta pena i multa anirà en augment si es dona

²¹ "RAPPORT D'INFORMATION - Déposé en application de l'article 145 du Règlement PAR LA COMMISSION DES LOIS CONSTITUTIONNELLES, DE LA LÉGISLATION ET DE L'ADMINISTRATION GÉNÉRALE DE LA RÉPUBLIQUE, en conclusion des travaux d'une mission d'information sur la prostitution en France", M. GUY GEOFFROY, Député, Avril 2011.

²² "Comission nationale consultative des droits de l'homme. La traite et l'exploitation des êtres humains en France". La documentation française. 2010.

alguna circumstància agravant com que la persona víctima de “*trata*” sigui menor o especialment vulnerable (225-4-2), que la persona que comet aquest delictes ho faci en banda organitzada (225-4-3) o que s’hagi utilitzat la tortura per a cometre’l (225-4-4). La temptativa en aquest delictes està igualment penada (225-4-7). La pena pot arribar fins als 20 anys de presó, si s’ha actuat en banda organitzada i **fins a cadena perpetua** si hi hagut tortura. També es preveu la reducció de la pena com a circumstància atenuant si la persona que ha comés aquest delictes, posant en alerta a les autoritats, aconsegueix acabar amb el delictes o evitar que morin les víctimes de “*trata*”.

Seguidament el Codi penal, en la seva Secció segona (modificada per l’article 50 de la Llei de seguretat interior), entra a tractar el **proxenetisme** i els delictes que en resulten. El proxenetisme en totes les seves variants que implica facilitar, induir o contractar perquè algú es prostitueixi, està penat amb 7 anys de presó i una multa de 150.000 euros.

Així mateix, amb la mateixa pena, tindrà la consideració de proxenetisme:

- el fet d’intermediar entre dues persones, una de les quals es prostitueixi i l’altra pagui,
- el fet de facilitar a un proxeneta la justificació de recursos ficticis, qui no pugui justificar com es guanyava la vida mentre vivia amb algú que es prostituïa o tan sols mantenir-hi relacions sexuals
- obstaculitzar els processos de reeducació i sortida de la prostitució de les persones que vulguin deixar d’exercir-la (art. 225 -6 del Codi penal).

El proxenetisme és un delictes contra el qual han lliutat molt a França, de fet, trobem una primera llei del 1946 (***LOI n° 46-685 du 13 avril 1946 tendant à la fermeture des maisons de tolérance et au renforcement de la lutte contre le proxénétisme***). Aquesta llei estableix en el primer article, tal i com passa amb la Llei Merlin italiana, el **tancament de les cases on es duu a terme l’exercici de la prostitució**.

I també, com en el cas italià, l'objectiu principal es la reeducació de les persones que es dedicaven a la prostitució i facilitar la seva sortida de la prostitució (art 6. *Mise en place d'établissements de rééducation et de réinsertion des prostituées*). La diferència amb la llei italiana és que específicament ens trobem parlant de persones que han exercit la prostitució sota la influència i el control d'un proxenetista (doncs així ho indica el títol) mentre que la Llei Merlin es refereix tan a les persones que l'han exercit voluntàriament com les que no.

Així doncs, des del 1946 són **il·legals els prostíbuls** i qualsevol estància on es dugui a terme l'exercici de la prostitució.

Seguint amb la mateixa línia, l'any 1975 van aprovar una llei que **habilita a les associacions que lluiten contra el proxenetisme a exercir l'acció civil** (LOI n° 75-299 du 9 avril 1975 habilitant les associations constituées pour la lutte contre le proxénétisme à exercer l'action civile).

Les penes per proxenetisme poden augmentar fins a 10 anys de presó i multes 1.500.000 euros quan es centri una **circumstància agravant** com, per exemple, que la víctima sigui menor, que s'hagin usat armes, violència o si ha intermediat en l'arribada a la República o en la sortida de la mateixa d'una persona per exercir la prostitució. Augmentant fins a 15 anys i una multa de 3.000.000 euros, en el cas que la víctima sigui un **menor de 15 anys**. La pena de presó augmenta, però la multa no, si s'ha actuat en banda organitzada. Així mateix, també és considerat com a proxenetisme però amb penes més baixes el fet de ajudar amb mitjans econòmics o materials (llogant o deixant immobles on saben que es duu a terme la prostitució o facilitar vehicles).

Incitar a tenir relacions sexuals, encara que sigui de forma passiva, públicament a altres a canvi de diners o d'una promesa de diners està castigat amb una pena de de presó de dos mesos i 3.750 euros de multa. (art. 225-10-1 - art. 50 de la Llei de seguretat interior).

Per tant, **oferir serveis sexuals en la via pública** encara que no sigui de forma activa **està castigat**.

Així mateix, la temptativa del delictes de proxenetisme es castiga amb la mateixa pena (art. 225.11). Així mateix, també hi ha la previsió de circumstàncies atenuants que reduirien la pena de proxenetisme en el cas d'alerta i col·laboració amb les autoritats (art. 225-11-1).

Seguidament, la Secció segona bis està dedicada a la **protecció específica de les persones més vulnerables i dels menors**. Així, mantenir relacions sexuals a canvi de diners, o amb la promesa d'obtenir-los, amb una persona menor o amb una persona especialment vulnerable, per salut mental o física, per una discapacitat o per una invalidesa, per exemple, implica una pena de presó de fins a 3 anys i una multa de 45.000 euros. Aquestes penes poden augmentar si hi ha alguna circumstància agravant com l'abús d'autoritat o la reincidència, i encara augmentaran més si la víctima és menor de 15 anys (fins a 7 anys i 100.000 euros). Per tant, en aquests casos, la **compra de serveis sexuals** també està prohibida.

Tant en relació amb els delictes proxenetisme de la Secció segona com als de la Secció segona bis, es preveu que si són comesos per una persona de nacionalitat francesa a l'estranger, se li apliqui aquest llei.

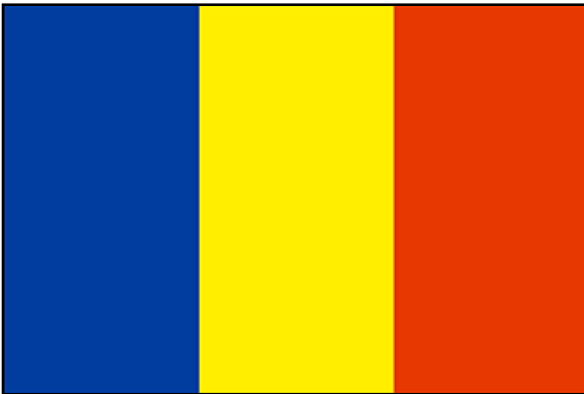
Tal i com ja hem comentat, l'objectiu de la legislació francesa en matèria de prostitució és facilitar la sortida de les persones que exerceixen la prostitució de l'activitat i, en aquest sentit, l'article 42 de la Llei de seguretat nacional estableix que qualsevol persona víctima d'explotació ha tenir un **sistema de protecció i assistència, proporcionat i coordinat per l'administració en col·laboració amb els serveis socials**.

Cal fer esment com a tema interessant la presència de l'article 52 de la Llei de seguretat interior, en el qual s'assenyala que a partir del 2004 el **Govern haurà de presentar al Parlament un informe on es reculli l'evolució de la demografia, la salut i la situació**

social de les persones que es dediquen a la prostitució, així com de l'existència d'associacions i organismes que les ajuden.

En relació a les persones que es prostitueixen a França, cal fer esment que, pel sol fet de tenir residència legal al país, tenen accés a la cobertura social i mèdica.

Finalment, cal destacar que la Ministra dels Drets de les Dones, Najat Vallaud-Belkacem té previst presentar un projecte de llei que aboleixi la prostitució.

Romania

A Romania es va introduir el delict de incitar, facilitar o fomentar que algú es prostitueixi al Codi penal de 1936 mitjançant l'article 433 (**prohibició de proxenetisme**) però no va ser fins al 1957 que es va introduir el **delict en sí mateix d'exercir la prostitució individual** (art. 328). S'ha discutit molt si aquest article vulnera els drets de llibertat individual de la Constitució romanesa (arts. 26 i 38) però el Tribunal constitucional va decidir²³, l'any 1996, que l'article no era inconstitucional i havia de mantenir-se en vigor en base a l'alt risc social que representa la prostitució, a la tendència creixent que representa la indústria del sexe i la criminalitat que l'acompanya i a que l'exercici de la prostitució genera la violació de les normes socials de cohabitatge. Així mateix, també es fonamenta la prohibició de la prostitució com una manera d'eradicar el contagi de malalties de transmissió sexual i la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

El delict comprés en l'article 328 del Codi penal (***Legea nr. 15/1968 privind Codul penal***) estableix que "*els actes de la persona que es procura els principals mitjans de subsistència mitjançant la pràctica sexuals amb altres persones*". Per tant, és una definició àmplia de l'exercici de la prostitució sense entrar ni en el consentiment lliure previ que hi pot haver per part d'ambdues parts ni tampoc en la ubicació on es duen a terme aquests

²³ Decisió 74/1996 del Tribunal Constitucional

pactes d'intercanvi (en algunes legislacions ja hem vist que és especialment perseguible la prostitució que s'exerceix al carrer).

En relació amb la persona que comet el delicte, en aquest cas, que es prostitueix la llei no distingeix entre home o dona, doncs, ambdós es poden prostituir. En el cas d'actuar com a còmplice, per incitació o complicitat, el delicte no seria el comprés en l'article 328 (doncs, aquí s'actua sobre la pròpia persona) sinó en els delictes de proxenetisme o de "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual.

En relació amb la tipificació com a delicte, hem de fer esment que per "*mitjans que procurin la subsistència*" hem d'entendre que l'activitat sexual ha de procurar el pagament de necessitats bàsiques com l'habitatge, l'alimentació o la roba. Evidentment, queden excloses les relacions sexuals aïllades i infreqüents, doncs, aquestes no es poden catalogar com activitat que sustenti l'avituallament d'una persona. S'ha d'equiparar, doncs, a una **activitat constant equiparable a una ocupació**.

Encara que no es desprèn directament del literal, s'entén que aquesta activitat, en consonància amb el que establia el Tribunal Constitucional, ha de significar un perill per la societat i les normes socials de coexistència ciutadana i, és clar, per la moral.

Finalment, del fet de que la prostitució sigui la causa de que una persona es pugui costejar les despeses bàsiques de la seva subsistència, es desprèn que hi ha d'haver una contraprestació i, per tant, una compra del servei sexual. Per tant, si no hi hagut compra del servei sexual tampoc s'entendrà comés el delicte.

En aquest sentit, tampoc es contempla la temptativa. El delicte de prostitució contempla la resolució total de tenir relacions sexuals a canvi de diners **amb persones diferents i una pauta de repetició** que permeti contemplar aquesta activitat com a causa del modus de supervivència d'algú. La pauta de repetició també es desprèn del fet que el literal del text exigeixi que hi hagi hagut relacions sexuals amb "*diferents persones*", la qual cosa implica més d'una relació i un cert període de temps d'exercici.

La pena va des de 3 mesos fins a 3 anys de presó.

Seguidament, en l'article 329, el Codi penal castiga el **proxenetisme** establint diferents penes segons la gravetat d'aquest. Així, qui promogui que una altra persona es dediqui a la prostitució o bé tregui beneficis d'aquest exercici, serà castigat amb penes de presó de 2 a 7 anys. El fet de reclutar a algú perquè exerceixi la prostitució o bé per a ser part de la "Trata" de persones amb finalitat d'explotació sexual, així mateix, quan s'hagi fet servir la coacció, les penes s'augmenten fins de 3 a 10 anys de presó. En ambdós supòsits, si la persona que s'ha prostituït és menor d'edat, la pena de presó serà de 5 a 18 anys. En tots els casos, les penes de presó van acompanyades de penes accessòries, segons les quals, la comissió d'aquests delictes també impliquen la pèrdua de certs drets.

Així mateix, el precepte en el seu segon apartat, estableix que els **diners, valors o altres béns** que hagin servit o estaven destinats a servir, directament o indirectament, a la perpetració d'aquests delictes de proxenetisme, o bé els diners, béns o valors aconseguits a partir de la comissió d'aquests mateixos delictes, seran considerats il·legals amb l'obligació de retornar-los. Si la persona inculpada no els tingues o declarés no tenir-los, estaria obligat a restituir-los.

La temptativa del delicte de proxenetisme també es punible.

Finalment, cal fer esment també a l'article 189 del mateix Codi penal que castiga la privació de la llibertat il·legal d'una persona, doncs, el segon paràgraf d'aquest precepte específicament fa referència al fet de privar de llibertat a una persona per explotar-la en la prostitució (amb una pena de 7 a 15 anys). Aquesta pena es veu augmentada fins a 20 anys en el cas de que les persones que cometin aquest delicte formin part d'un grup organitzat. Si com a conseqüència de la comissió d'aquest delicte, la persona que ha estat privada de llibertat ha mort o s'ha suïcidat, la pena de presó augmenta fins al 25 anys.

La temptativa o el fet de reunir diners o mitjans que permetrien dur a terme aquest delictes també es punible.

Per Romania la prostitució i les xarxes de “**Trata**” de persones amb finalitat d’**explotació sexual** són un verdader problema i en tendència a augmentar. Tan és així que fins i tot la Llei d’educació estableix que estan “*prohibides les activitats que, vulnerant els principis morals, posin en perill la salut mental o física de la joventut*” (art. 11)²⁴ per tal de protegir a la joventut de poder arribar a convertir-se en víctimes de “*Trata*”.

Tal i com ens comenten des del Consolat l’eradicació de la Trata de persones amb finalitat d’**explotació sexual** és un tema en el qual versen molts esforços (fins i tot, el Govern britànic ha posat com a exemple a seguir els esforços de Romania per eradicar aquest fenomen) i compten amb una de les lleis més dures en aquest sentit (***Lege nr. 678 din 21 noiembrie de 2001, privind prevenirea si combaterea traficului de persoane***) que pot arribar a imposar pena de cadena perpètua per agravants. Aquesta llei incorpora també mesures per garantir la coordinació de Romania amb altres països per tal d’abordar la “trata” i mesures preventives (com itineraris formatius i informatius per a persones amb alt risc de ser víctimes en relació amb el mercat de treball).

Així mateix, a Romania tenen l’Agència nacional envers el tràfic de persones (***Agència Națională Împotriva Traficului de Persoane***) que es dedica a coordinar, evaluar i gestionar els casos de “trata” de persones que es donen a Romania no només amb les institucions internes sinó amb organitzacions internacionals per donar compliment als drets de les persones víctimes d’aquest delictes. Aquesta Agència depèn del Ministeri d’Administració i Interior. Hem de destacar que, a banda d’un tractament assistencial a les víctimes, aquesta Agència està molt encarada també a realitzar campanyes preventives i, en aquest sentit, són nombroses les campanyes dirigides al jovent i a l’ús conscient de l’Internet.

²⁴ “**Prostitution phenomenon - legal and social aspects**”, Ilinca Alexandra Talnar i Camelia Augusta Himcinschi. Revista “Curentul Juridic” (gener 2012).

El tema de la regulació de la prostitució, com a realitat palesa que és, ha estat un tema recurrentment debatut a Romania. En aquest sentit, l'any 1996 es va proposar una modificació de la **Llei n ° 61/1991 per la qual es sancionen els actes d'infracció de les normes d'ordre social i públic i la pau**²⁵ en el sentit de castigar la prostitució i el proxenetisme fora del Codi penal i del Codi de procediment penal, però aquesta proposta va ser rebutjada per la Cambra dels Diputats romanesa. Aquests delictes van ser introduïts en el sentit recollit abans en el Codi penal.

A pesar de que, realment, a Romania la prostitució és una realitat amb tendència a augmentar i créixer, a banda de les teories moralistes que creuen que la prostitució ha d'estar prohibida, cal remarcar que el verdader problema de Romania no és la prostitució sinó el problema que s'hi associen: violència, l'explotació econòmica i sexual de les persones que es dediquen a la prostitució i la propagació de malalties de transmissió sexual com la sífilis o el SIDA. Entre 1992 i 1995, només a Bucarest, es van registrar 5.800 casos de sífilis de resultes de relacions sexuals amb parelles ocasionals²⁶. Per aquestes i altres raons, part dels parlamentaris consideren molt necessari regularitzar aquesta activitat per tal de minimitzar els mals que comporta el simple fet de prohibir-la sense atendre les conseqüències que està comportant. Així, la regularització que es planteja és permetre la prostitució de les persones de més 20 anys i també elaborar un sistema de revisions mèdiques periòdiques per a elles. La pretesa regularització estaria englobada en un tema de seguretat interior i, d'aquesta manera, els responsables de gestionar aquesta autorització seria el Ministeri de l'Interior i les administracions locals.

Al febrer 2014 està prevista l'entrada en vigor, mitjançant la **LEGE nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea in aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**²⁷, del nou Codi penal (2009), **Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal**, en el qual

²⁵ **Legea nr. 61/1991, pentru sanctionarea faptelor de incalcare a unor norme de convietuire sociala, a ordinii si linistii publice.**

²⁶ **"Prostitution phenomenon - legal and social aspects"**, Ilinca Alexandra Talnar i Camelia Augusta Himcinschi. Revista "Curentul Juridic" (gener 2012).

²⁷ Aquesta llei en el Títol IV dedicat a les disposicions transitòries i finals, estableix, en el seu article 246, que el nou Codi penal 286/2009, entrarà en vigor al febrer de 2014 i, per altra banda, en el seu article 250, determina que amb l'entrada en vigor de la present llei 187/2012, deroga el Codi penal 15/1968)

desapareix la prohibició de la prostitució i es mantenen els delictes de privació de la llibertat de les persones (article 182), en el qual l'apartat c) fa referència específicament a la pèrdua de la llibertat amb finalitat d'exercir la prostitució, i el delicte de proxenetisme (art. 213). El delicte de proxenetisme està escalonat segons la gravetat en el qual s'hagi exercit. Així, la pena per promoure que una altra persona exerceixi la prostitució estarà castigat amb una pena de 2 a 7 anys. En el cas en que hi hagi hagut coacció, la pena augmentarà fins als 10 anys de presó. En el cas de que la víctima sigui un menor, s'augmentarà la pena en la meitat. Finalment, com que la prohibició de l'exercici de la prostitució que actualment està en vigor a l'article 328 del Codi penal de 1968 serà derogat i el quart epígraf de l'article 213 recollirà la definició de prostitució que aquest conté en ares d'enquadrar el delicte de proxenetisme. En aquest sentit serà proxeneta qui promogui o inciti a que una tercera persona tigi relacions sexuals "*amb diferents persones per tal d'obtenir beneficis econòmics per a un mateix o per un altre*".

Aquest nou Codi penal que entrarà en vigor al febrer de 2014, també incorpora en el seu article 210 la "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació amb pena de presó de fins a 10 anys. El mateix article determina que el consentiment de la víctima de trata no exonera de responsabilitat.

Finalment, en relació amb la **cobertura social** que una persona que exerceix la prostitució pot tenir a Romania, cal dir que totes les persones, fins i tot, les que es trobin en situació irregular tenen dret a cobertura social i mèdica de primeres necessitats. Des del Consolat ens comenten que, certament, aquests casos no són masses perquè Romania no és un país que rebi masses persones immigrants, però arribat el cas sí que tindrien cobertura. Fins i tot, en el cas de ser una persona que es consideri que ha delinquit exercint la prostitució, abans que res se li oferirà aquesta assistència mèdica.

Anàlisi per aspectes concrets relacionats amb les regularització de la prostitució:

El tractament de la prostitució com a acte individual:

La prostitució com a exercici individual en el qual s'ofereix un servei sexual a canvi de diners no està prohibit, en termes generals, en cap dels països estudiats, com tampoc passa a Espanya on manca total regularització, **a excepció de Romania.**

Com hem vist, el Codi penal romanès en el seu article 328, castiga el fet de subsistir gràcies a mantenir relacions sexuals amb diferents persones.

També hem assenyalat que Dinamarca mantenia la prohibició de la prostitució en el seu Codi penal fins al 1999. Fins a aquell moment, la policia comminava a les persones que s'hi dedicaven perquè canviessin de feina.

Finalment, cal destacar que tot i que, efectivament, en cap país dels tractats, tret de Romania, la prostitució no està prohibida en algunes legislacions està limitada o restringida a certs llocs o hores del dia, com passa a Alemanya, per exemple. En el cas de Dinamarca, França i Itàlia, en diferents nivells, està restringit l'oferiment de serveis sexuals al carrer.

En qualsevol cas, tal i com diu José Fernando Lousada, magistrat de lo Social del Tribunal Superior de Justícia de Galícia, la diferència final dels sistemes rau en com s'entén aquest exercici i la persona de la prostituta derivat del seu principi inspirador. Així, la persona que exerceix la prostitució és tractada com una delinqüent en el sistema prohibicionista (Romania), com una creadora de risc de l'ordre públic i la seguretat nacional (com a França o a Itàlia) en els sistemes reglamentistes, com una treballadora legítima desenvolupant la seva professió (com a Holanda, Dinamarca o Alemanya) o com una

víctima d'esclavatge o de la violència de gènere en el sistema abolicionista (com a Suècia o a Islàndia)²⁸.

Per tant, hem de ser conscients que tot i que l'exercici de la prostitució només està penat en un dels països estudiats, això no vol dir que la no prohibició sigui equiparable en la resta dels països ni, per tant, la manera com les persones que exerceixen la prostitució en els diferents països europeus tinguin un tractament similar.

En el cas espanyol, ja hem assenyalat que res es diu específicament sobre aquest exercici i, així, el Codi penal en el seu punt XII de l'Exposició de motius focalitza la seva protecció a les persones menors que exerceixin la prostitució i castiga a les persones que explotin a d'altres mitjançant violència, intimidació, engany o abús d'autoritat ja per la situació de la persona agressora o per la fragilitat de la persona explotada, però no es refereix al lliure exercici individual.

Els termes que utilitza el legislador en relació amb l'alta protecció que es mereixen les persones menors són els següents: *“Resulta indubtable en els casos de delictes sexuals comesos sobre menors que el bé jurídic que s’ha de protegir adquireix una dimensió especial per el major contingut d’injusticia que presenten aquestes conductes. Mitjançant aquestes es lesiona no només la indemnitat sexual, entesa com el dret a no veure’s involucrat en un context sexual sense un consentiment vàlidament prestat, sinó també la formació i desenvolupament de la personalitat i sexualitat de la persona menor²⁹”*.

En aquest mateix sentit, el Capítol V del Codi penal es titola: “Dels delictes relatius a la prostitució i a la corrupció de menors”. L'article 187 castiga tant la promoció o inducció de que una tercera persona es prostitueixi com la compra de serveis sexuals quan la persona que es prostitueix és una persona menor o una persona incapaç sense entrar en l'existència o no d'un lliure consentiment. El càstig per aquest delicte, en el seu tipus

²⁸ **“Prostitución y Trabajo: La Legislación Española”** José Fernando Lousada Arochena. Congreso Internacional Explotación sexual y tráfico de mujeres. Madrid (2005)

²⁹ Punt XII de l'Exposició de motius del Preàmbul introduït per la LO 5/2010, de 22 de juny que va reformar en profunditat el Codi penal.

bàsic, serà de penes d'1 a 5 anys de presó i multes de 12 a 24 mesos. El precepte entra a descriure una sèrie de circumstàncies que farà augmentar la pena. Aquestes són: que la víctima sigui menor de 13 anys, que el delinqüent s'hagi aprofitat de la seva situació de superioritat ja sia per tenir condició d'autoritat, d'agent de l'autoritat o de funcionari públic (en aquest cas també es preveu la inhabilitació absoluta de 6 a 12 anys), quan la persona que ha comès el delicte forma part d'una organització o associació. Finalment, l'apartat 5 d'aquest precepte assenyala que aquest article serà d'aplicació i en concurrència conjuntament amb aquells que corresponguin per a infraccions contra la llibertat o indemnitat sexual comeses envers persones menors o incapaces.

Prohibició del proxenetisme:

Tots els països condemnen el proxenetisme en diferents nivells. Alguns d'ells ho fan en general, és a dir, no acceptant cap tipus de modalitat de proxenetisme i d'altres, com el cas dels Països Baixos, només quan la prostitució no ha estat lliurement consentida.

Tot i que Espanya, tal i com hem dit, no regula la prostitució, sí que castiga el proxenetisme quan s'ha usat algun tipus de coacció. Així, l'article 188.1 del Codi penal determina que *“El que determini, empleant violència, intimidació o engany, o abusant d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, a una persona major de edat a exercir la prostitució”* o a continuar exercint-la *“serà castigat amb penes de presó de dos a quatre anys i multa de dotze a vint-i-quatre mesos”*. Per tant, el proxenetisme com a activitat de dirigir l'exercir la prostitució sense cap circumstància coercitiva o d'atemptar contra la lliure voluntat de qui es prostitueix tampoc seria castigat. Es necessita violència, intimidació o abús d'autoritat, tal i com hem vist. Si la persona víctima és un menor augmentarà la pena fins als 10 anys, si la víctima és menor de 13 anys (tal i com hem vist en l'article 187 del Codi penal explicat a l'anterior punt i en els apartats 2 i 3 de l'article 188).

També es castiga amb la meitat superior si la persona que ha exercit com a proxeneta és, per exemple, un **funcionari públic** que ha actuat en abús de la seva autoritat (en la mateix línia que la llei Merlín italiana). En aquest cas, també tindrà la pena accessòria d'inhabilitació professional de fins a 12 anys. També són circumstàncies agravants en la mateixa línia haver actuat en banda organitzada i quan s'ha situat a la víctima en una situació d'alt risc (article 188.4 del Codi penal).

L'article 188.5 estableix que aquests apartats precedents que castiguen les formes de proxenetisme seran aplicats en concurrència amb els articles que es considerin pertinents en el cas de que corresponguin per la comissió d'agressions o abusos sexuals sobre la persona prostituïda.

Seguidament, l'article 189 del Codi penal determina quins seran els delictes perseguits en relació a la pornografia o exhibicionisme sexual. Aquest article va ser modificat al 2010 ampliant el seu abast de supòsits. En aquest sentit, estableix que serà castigat d'1 a 5 anys, qui:

- *“Capti o usi a menors d’edat o a persones incapaces amb finalitats o en espectacles exhibicionistes o pornogràfics, tant públics com privats”*. Cal mencionar que abans de la reforma de 2010, aquest article només castigava qui *“usés a menors d’edat”*, per tant, per tal de que sigui d’aplicació aquest article no caldrà que s’hagi efectivament *“usat”* en espectacles exhibicionistes o pornogràfics sinó que tan sols caldrà provar hi ha hagut captació per aquests fins. Així mateix, serà castigat en els mateixos termes (segona part del punt a) de l'article 189.1 del Codi penal) qui elabori *“qualsevol classe de material pornogràfic, qualsevol que sigui el seu suport, o financii qualsevol d’aquestes activitats o es lucrí amb elles”*. El legislador en aquest punt, mitjançant la modificació de 2010, ha afegit l’apunt de *“qualsevol que sigui el seu suport”* per tal de poder incorporar qualsevol canvi tecnològic existent o per inventar. Finalment, tindrà la mateixa pena qui vengui, produeixi, difongui o exhibeixi , o tan sols posseís per aquestes finalitats, aquest material pornogràfic amb menors. Així mateix, també serà castigat qui vengui, produeixi, difongui, exhibeixi o faciliti materials pornogràfic on no s’hagi fet ús de menors o persones incapaces directament però, es faci servir *“la seva veu o imatge alterada o modificada”* (art. 189.7 del Codi penal).
- El que tingui aquest material per a ús particular, també serà castigat però amb una pena d’1 a 3 anys de presó o multa de 6 mesos a 2 anys.
- Serà castigat aquest delicte fins a 9 anys de presó quan concorrin circumstàncies agravants com que el menor sigui menor de 13 anys, quan els fets tinguin un caràcter altament vexatori, que es mostrin escenes de violència física o sexual envers els menors o persones incapaces, per exemple.

- En relació amb la pàtria potestat o a la guarda i custòdia d'una persona menor o incapacitat que aparegui en material pornogràfic, a banda de tenir una pena si en tenia coneixement i no ha fet res, el Ministeri fiscal podrà prendre les mesures que consideri necessàries per tal de privar a la persona que ostentava d'aquesta guarda o potestat (apartats 5 i 6 de l'article 189 del Codi penal).
- Finalment, amb una intenció de protecció àmplia i amb perspectiva de la persona menor o incapacitat, l'apartat 4 d'aquest article 189, assenyala que "el que faci participar a un menor o incapacitat en un comportament de naturalesa sexual que perjudiqui l'evolució o el desenvolupament de la personalitat d'aquest, serà castigat amb la pena de presó de sis mesos a un any.

El Codi penal també preveu penes en relació al benefici econòmic que s'ha extret d'aquesta explotació sexual quan, d'acord amb l'article 31, hagi estat una persona jurídica sigui responsable del delictes de proxenetisme recollits en aquest Capítol (article 189 bis del Codi penal que va ser totalment incorporat amb la modificació del 2010).

Finalment, a efectes de reincidència seran considerades les penes imposades per jutges i tribunals estrangers (article 190 del Codi penal).

En relació amb la resta dels països, veiem, per exemple que, a França la lluita contra el proxenetisme ha estat especialment important on tenen, fins i tot, amb la LOI n° 46-685 du 13 avril 1946 tendant à la fermeture des maisons de tolérance et au renforcement de la lutte contre le proxénétisme dirigida al tancament de les cases on s'exercia la prostitució, en la mateixa línia que la Llei Merlin italiana, i lluitar contra el proxenetisme.

En els casos de Suècia (Capítol 6 del Codi penal i pena de fins a 10 anys de presó), Dinamarca (articles 228 i 229 del Codi penal i pena de fins a 4 anys), Itàlia (article 3 de la Llei Merlin i pena de fins a 6 anys), Islàndia (art. 206 del Codi penal i pena de fins a 4 anys), França (art. 225 Codi penal i pena de fins a 7 anys i multa de 150.000 euros) i

Romania (art. 329 i 433 del Codi penal i pena de fins a 18 anys) es castiguen totes les variants de proxenetisme.

En el cas dels Països Baixos, es castiga quan la prostitució no és voluntària i té pena de fins a 8 anys quan hi hagi hagut violència, la persona que exerceix la prostitució sigui menor o hi hagi hagut lesions (art. 273 f Codi penal).

En el cas d'Alemanya, el proxenetisme no serà legal en el moment en que hi hagi una pèrdua de l'autonomia personal o econòmica de la persona que exerceix la prostitució (art. 181 a II del Codi penal).

Compra de serveis sexuals:

Suècia i Islàndia són els únics països de l'estudi que prohibeixen en tota la seva plenitud i expressament la compra de serveis sexuals. En ambdós països la pena per compra de serveis sexuals és fins a un any de presó (aquesta pena va ser modificada a Suècia en aquest sentit al 2011).

Espanya no regula directament la compra de serveis sexuals a excepció de la compra de serveis sexuals referits a menors d'edat, tal i com s'estableix a l'article 187.1 del Codi penal.

Romania en tant que prohibeix la prostitució tampoc permet la compra de serveis sexuals.

Altres països, com Dinamarca, Alemanya, Itàlia, França i Països Baixos, han adoptat una disposició que prohibeix la compra de serveis sexuals però només en el cas que la persona que exerceix la prostitució sigui una menor o, com el cas de França, sigui una persona vulnerable.

Els Països Baixos estableix en l'article 248b del Codi penal que està castigat la compra de serveis sexuals a persones de 16 a 18 anys amb presó de fins a 4 anys. La disposició anterior al 1999 que castigava als clients de menors de 12 a 16 anys es manté en vigor.

Ubicació de l'exercici de la prostitució

La prostitució acostuma a ser una realitat que incòmode pel què implica quan es desenvolupa en zones obertes i exposades al públic. Ja hem vist que en moltes de les normatives que hem analitzat es considera o s'ha considerat immoral. És per això que la localització de l'exercici de la prostitució és un tema que ha preocupat sempre molt en tots els països i, per tant, les regularitzacions de planificació urbanística de les ciutats o de les zones residencials o allunyades de les ciutats té un impacte directe en els seus serveis.

Obsta dir que quan parlem de la incomoditat que genera aquesta activitat ens estem referint sobretot a l'exercici de la prostitució que es dugui al carrer. En anglès existeix el terme acunyat de "street walking" fent referència al fet que la persona que ofereix els seus serveis es passeja pel carrer per tal de ser vista.

Normalment, són apartades de les zones centrals o més turístiques de les ciutats. A Barcelona, per exemple, mitjançant la modificació al 2012 de la Ordenança de Mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona, que modifica els articles 39 i 40 de l'antiga ordenança, en el sentit que es *"prohibeix oferir, sol·licitar, negociar o acceptar, directament o indirectament, serveis sexuals retribuïts a l'espai públic"* segons estableix el primer apartat de l'article 39

També hi ha altres entorns d'especial protecció que recurrentment trobem a les normatives quan limiten la ubicació de l'exercici de la prostitució. Així, també ho trobem al segon apartat de l'article 39 de l'Ordenança de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest segon apartat especifica que: *"És especialment prohibit per aquesta Ordenança, l'oferiment, la sol·licitud, la negociació o l'acceptació de serveis sexuals retribuïts a l'espai públic, quan aquestes conductes es duguin a terme en espais situats a menys de dos-cents metres de distància de centres docents o educatius en els que s'imparteixin ensenyaments del règim general del sistema educatiu."*

Òbviament, hi ha formats on s'exerceix la prostitució que necessiten d'una sèrie de condicions o requisits no només per les persones que regenten negocis dedicats a la prostitució sinó per les persones que es dediquen a la prostitució i els seus clients. Ens referim, per exemple, als grans bordells que trobem a les afores de les ciutats, per una banda, i als pisos o apartaments que es troben clandestinament enmig de les ciutats. És clar que, per exemple, un gran edifici dedicat a la prostitució necessita d'una certa llunyania perquè comporta moviment constant de cotxes i d'usuaris, moviment constant de personal que hi treballa i soroll. Per altra banda, les persones que hi van per obtenir un servei sexual volen una privacitat que no trobarien en un negoci així ubicat enmig d'una gran urbe on viuen ciutadans i ciutadanes. En el cantó oposat, els apartaments discrets que es publiciten, no comporten aquest moviment massiu i aquest soroll i, per això, es poden donar en nuclis urbans.

Com hem vist, Alemanya no castiga l'exercici de la prostitució però municipalment cada regió decideix quines restriccions acoten aquest exercici i a on poden dur-se a terme.

Com hem vist, el Codi Penal alemany permet a Cada Länder (l'equivalent a una Comunitat Autònoma però en format federal), la possibilitat de prohibir l'exercici de la prostitució en certs moments del dia o en certs llocs (en determinats carrers o fins i tot en tot el municipi si es tracta d'un municipi de menys de 50.000 persones). En el cas de municipis de més de 50.000 persones és obligat l'autorització de la prostitució.

A Alemanya l'autoritat local determina en cada cas on es pot exercir la prostitució (i de quina manera, en quins horaris, etc.).

Als Països Baixos també és l'autoritat local la que determina on s'exercirà la prostitució i de quina manera. Així, s'asseguren que l'exercici de la prostitució no interferirà en l'ordre social i públic i, per tant, no generarà cap molèstia.

En els països on no és permesa la prostitució, com Romania, i en els països on està prohibida la compra de serveis sexuals, com Suècia i Islàndia, aquest aspecte referit a la ubicació de l'exercici de la prostitució no té lloc.

Pel què fa a la captació de clients a la via pública, entesa com una infracció d'ordre públic i segureta, és castigat a Itàlia (art. 5 de la Llei Merlin), a Dinamarca, sempre i quan impliqui un atemptat contra la seguretat pública o el fet tingui un impacte d'escàndol públic (art. 232 del Codi penal) i a França on es castigat amb una pena de fins a 2 anys de presó i una multa de 3.750 euros, encara que l'oferiment hagi estat de forma passiva (és a dir, pel simple fet de mostrar-se al carrer). A Alemanya també és recull a la Llei d'infraccions administratives (Ordnungswidrigkeiten) el fet de sancionar tant les infraccions que s'escometin en relació a les normes locals d'ubicació que hem comentat, com la captació de clients al carrer quan sigui susceptible de molestar a vianants.

Gestió de Bordells o el lloguer d'habitacions per a dur a terme actes de prostitució

La regència de bordells i de cases on s'exerceix la prostitució està prohibida a Suècia, Islàndia, Romania. A Dinamarca també estan prohibides les cases on s'exerceix la prostitució perquè s'equipara a un tipus de proxenetisme.

A França i a Itàlia existeixen lleis específicament dirigides al tancament de les cases on s'exerceix la prostitució i des moments molt avançats. Així a França trobem la llei de 1946 (*LOI n° 46-685 du 13 avril 1946 tendant à la fermeture des maisons de tolérance et au renforcement de la lutte contre le proxénétisme*) i a Itàlia trobem la Llei Merlin de 1958 (*Llei de 20 de febrer de 1958, n°75*).

El cas d'Espanya és curiós en el sentit de que es poden obtenir llicències de les autoritats locals per tal de gestionar un bordell però no hi ha cap llei que reguli els negocis de bordells ni tampoc es poden registrar com a tal en el Registre Mercantil.

En aquest punt s'assembla al cas alemany, atès que els bordells també estan permesos i es poden registrar al Registre Mercantil però en base a la seva activitat de prostitució.

Els Països Baixos és l'únic país on els bordells es registren en base a la seva activitat i estan totalment permesos. Alemanya estan permesos però no es registren en base a la seva activitat ni requereixen de complir requisits previs per tal d'obrir-los (això es modificarà properament).

Llicències / autoritat local

El paper de l'autoritat local té molta importància en aquells països on la prostitució ha legalitzada encara que no sigui plenament. Així, tal i com ja hem vist anteriorment a països com el Països Baixos o Alemanya, l'autoritat local elabora la regularització de quina manera s'ha d'exercir la prostitució en el seu territori. També s'encarrega d'inspeccionar els negocis on s'exerceix la prostitució i de garantir les òptimes condicions laborals, de salut i higiene i de seguretat per les persones que exerceixen la prostitució.

Tal i com hem vist a els Països Baixos, el fet de cada autoritat local tingui cert marge per regular la prostitució en el seu territori, a vegades, ha pogut crear divergències significatives en parts d'un mateix país que poden actuar perjudicant a les persones que es dediquen a la prostitució. En aquest sentit, i en concret en aquest país, s'ha creat un organisme que intenta donar coherència global a les diferents regulacions, com hem vist.

Per finalitzar, cal destacar que a Alemanya existeixen **Fòrums de cooperació** dirigits a nivell de l'autoritat local on entitats col·laboradores assessores i persones representants del govern, de la policia i de les persones que exerceixen la prostitució estableixen criteris bàsics del que són les bones condicions de treball per al negoci del sexe. Exemple d'aquests Fòrums els trobem a Dortmund o Frankfurt/ Main.

A Suècia, d'una manera ben diferent, l'autoritat local té la responsabilitat de vetllar i assitir a les persones que es dediquen a la prostitució i oferir-les-hi tots els serveis socials de què disposi.

Cobertura social

En tots els països, excepte en el cas de Països Baixos i Alemanya, l'absència de reconeixement jurídic de la professió impedeix a les dones que exerceixen la prostitució de disposar de cobertura social total que s'obté mitjançant la cotització laboral, si el país en el qual exerceixen no tenen cobertura social completa per totes les persones que hi resideixen.

Així, a Espanya fins ara la cobertura social cobria a totes les persones que residien a l'Estat incloent serveis mèdics que les persones que encara no tenien el seu permís de residència regularitzat. Ara mateix està variant i Consolats, com per exemple, el de França ens ha comentat que es troba amb problemes per assistir els seus propis nacionals que són europeus, per altra banda.

A Dinamarca, però, on també hi ha cobertura social per totes les persones residents, el permís de residència ha d'estar en vigor, sinó no seran coberts (amb la qual cosa les persones immigrants que exerceixin la prostitució sense aquest permís no estarien cobertes).

A Alemanya la cobertura social no és completa pel sol fet de ser resident legal, per tant, la cotització laboral és fonamental. Com ja hem dit, també, les persones que es dediquen a la prostitució es poden donar d'alta com a treballadores liberals i cotitzar com a tals però, per altra banda, hem de ser conscients que no tothom pot sufragar les despeses que això comporta. Les que no puguin donar-se d'alta, no tindran aquesta cobertura i les assegurances privades són molt cares.

Romania ofereix primera assistència tan a residents legals com a persones en situació irregular i França ofereix cobertura social a totes les persones que tinguin residència legal tal i com passa a Suècia o a Islàndia.

Tributació dels rendiments obtinguts a partir de l'activitat de la prostitució

Tot i que el Països Baixos és l'únic país on es pot cotitzar com a treballadora sexual, tots els altres països tractats aquí, a excepció d'Espanya, graven els rendiments obtinguts a partir de l'exercici de la prostitució.

Això és així perquè el que tributa és l'activitat en sí incorporant la Decisió del Tribunal europeu de justícia de 20 de novembre de 2001 segons la qual l'activitat econòmica d'una persona que exerceix la prostitució es troba englobada en el concepte econòmic d'activitats en el sentit de l'article 2 del Tractat de la Comunitat Europea³⁰ perquè el fet generador de l'impost és independent de la legalitat de l'activitat en el país concret (Islàndia o Itàlia recauden aquests impostos, per exemple)

Aquests països entenen que la tributació dels rendiments obtinguts a partir de l'exercici de la prostitució permet sufragar part de les despeses que genera aquesta activitat. És cert que sembla contradictori i usurari gravar uns rendiments d'unes professionals que, en la majoria dels casos, no tenen el reconeixement jurídic com a tals (només passa als Països Baixos) però també és cert que és esfereïdor pensar en els quantitats de diners generats a partir del negoci del sexe que circulen sense control en els casos en que no tributen.

Tal i com hem comentat, actualment als tribunals alemanys s'està plantejant la possibilitat de cobrar una taxa industrial que permeti, a modus de llicència, poder exercir la prostitució.

³⁰ Aquesta Decisió diu així: “ a provision of services for remuneration which...falls within the concept of economic activities' within the meaning of article 2 of the EC Treaty”.

Reconeixement jurídic de la prostitució com a professió

En tots els països, excepte en el cas dels Països Baixos i Alemanya, l'absència de reconeixement jurídic de la professió impedeix a les persones que exerceixen la prostitució disposar d'una cobertura social completa.

Als Països Baixos les persones que exerceixen la prostitució gaudeixen de la mateixa protecció social i laboral que una persona treballadora per compte aliè o propi, segons el règim sota el qual exerceixin la seva activitat. Si exerceixen en un "club" acostumen a ser assalariades per compte aliè. L'empresari o empresària haurà de pagar les cotitzacions patronals, retenir de les nòmines les quantitats establertes que ha d'aportar cada treballadora, presentar la documentació reglamentària, etc. En aquest cas, estan cobertes en cas de malaltia, atur, accident o fins i tot en el cas d'incapacitat laboral.

Només a els Països Baixos i a Alemanya, les persones que exerceixen la prostitució poden signar contractes vàlids que regulin l'exercici de la seva activitat amb un empresari/a (s'entén proxenetisme). Encara que, en el sentit que hem indicat abans, a Alemanya les persones que es dediquen a la prostitució no poden cotitzar per la categoria de treballadora sexual, que no existeix en aquest país, sinó com a professionals liberals.

Així, normalment, l'exercici de la prostitució s'entén al marge de la legalitat i, per tant, la seva activitat constitueix part de l'economia submergida. Espanya seria un d'aquests països on, segons el Codi Civil (article 6.3 en relació amb els articles 1255, 1271 i 1275), qualsevol contracte establert en aquests termes seria nul de ple de dret pel fet d'incorporar pactes contraris a la llei, la moral i l'ordre públic. Itàlia, per exemple, també conserva la disposició al seu Codi civil que anul·la qualsevol contracte que sigui contrari a les bones costums i, segons la seva legislació, la prostitució seria contrària a les bones costums. A Alemanya també tenen la mateixa causa de nul·litat però, per la seva legislació, la prostitució no és contrària a les bones costums.

A la resta dels països aquesta manca de reconeixement i aquesta nul·litat no és explícita.

Aquesta manca de reconeixement, obliga a les persones que exerceixen la prostitució a contractar assegurances que les cobreixi socialment de forma privada. En alguns països, on està prevista la cobertura social per a totes les persones residents, les dones que exerceixen la prostitució es poden beneficiar d'aquesta cobertura, tal i com hem vist.

El delicte de la “*Trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual

L’Oficina de les Nacions Unides contra la Droga i el Delicte (ONUDD, en anglés UNODC) diu al seu informe *The globalization of crime: A transnational organized crime treath assessment* (2010) que el **2/3 parts de les víctimes detectades de “*Trata*” són dones** i que el 79% de les víctimes detectades de “*Trata*” són d’exploració sexual.

La possibilitat de prevenció i eradicació de la “*Trata*” de persones té el seu fonament en la manera en què s’entén convenientment regular l’activitat de la prostitució. Així, totes les regularitzacions en un sentit o altre, indirectament, posen l’èmfasi, quan regulen la prostitució, en prevenir o eradicar el mal que porta o pot portar associat. D’aquesta manera, a països com Alemanya o el Països Baixos creuen que el fet de reconèixer la prostitució com a una ocupació, proporciona a les dones uns drets que poden fer reconèixer davant dels tribunals i els hi permet sentir-se més lliures per poder evitar convertir-se en víctimes de prostitució forçada en tots els seus nivells. En canvi, però, els països abolicionistes, com són els nòrdics (Suècia o Islàndia) consideren que el fet de prohibir la compra de serveis sexuals té un efecte inhibidor en la consumació de casos de prostitució forçada o de l’assentament en aquests països de xarxes de “*trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual.

A Espanya el delicte de “*Trata*” de persones el trobem a l’article 177 bis del Codi penal. Aquest article va ser introduït mitjançant la modificació del Codi penal del 2010.

En l’apartat b del primer apartat d’aquest article s’especifica que s’està tipificant la “*Trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual incloent la pornografia (a banda d’altres tipologies). El tipus bàsic d’aquest delicte que es recull en aquest primer apartat diu així: “
1. Serà castigat amb la pena de cinc a vuit anys de presó com a reu de “*trata*” d’éssers humans el que, sia en territori espanyol, sia des de Espanya, en trànsit o amb destinació a ella, fent servir violència, intimidació o engany, o abusant d’una situació de superioritat o

de necessitat o vulnerabilitat de la víctima nacional o estrangera, la capti, transporti, traslladi, acollí, rebí o allotgi (...)” .

La norma introdueix seguidament una sèrie de precisions en relació al tipus bàsic que s’han d’aplicar segons les circumstàncies. Així, especifica que no es necessitarà ni violència, ni intimidació, ni engany en el cas que la víctima sigui menor, doncs, s’entén que en aquest cas sempre hi ha intrínsec l’abús de l’autoritat que pot exercir una persona adulta sobre un menor. S’especifica que no serà vàlid el consentiment de la víctima, si s’han usat algunes de les circumstàncies enumerades (violència, intimidació, engany o abús d’autoritat).

S’aplicarà la pena superior en grau quan: s’hagi posat en perill greu la víctima, la víctima sigui menor o la víctima sigui especialment vulnerable per raó d’alguna circumstància com la salut. També s’apliquen les penes superiors més inhabilitacions en els casos en el que el traficant faci ús de la seva autoritat o si és funcionari públic.

La provocació, la conspiració i la proposició per cometre aquest delicte també estan castigades amb una pena inferior a la del delicte de tipus bàsic.

Així mateix, l’article preveu aplicar els efectes de reincidència per aquelles causes condemnades per a jutges o tribunals estrangers sempre que es pugui a tenor del Dret espanyol.

També preveu l’exempció penal dels delictes que hagi pogut cometre la víctima a causa directa de tenir aquesta condició de víctima com a persona explotada.

En tot cas aquest precepte s’aplica en concurrència amb l’article 318 bis del mateix Codi penal dirigit a castigar la “*trata*” de persones sota el Títol XV bis que recull els “Delictes contra els ciutadans estrangers” que result en el mateix sentit que el 177 bis.

L’informe abans esmentat de l’Oficina de les Nacions Unides contra la Droga i el Delicte (ONUDD) es centra especialment en la “*Trata*” de persones que es dirigeix a Europa i estableix que a l’Europa occidental i central es on concentren major diversitat de

nacionalitats de les víctimes que en tota la resta del món (de totes les víctimes de “*Trata*” que es troben a Europa, el 84% són de finalitat d’exploració sexual).

Aquest informe recull el següent quadre on sintetiza les principals característiques del “*Trata*” de persones amb finalitat d’exploració sexual amb destí Europa:

Ruta
Origen: Varios países del mundo principalmente de la región de los Balcanes y la ex Unión Soviética.
Transporte hacia el destino: Principalmente por tierra; también por mar y aire.
Destino: Europa occidental y central.
Magnitud
Número anual de nuevas víctimas: Alrededor de 70.000 (basándose en un ciclo bienal).
Volumen del mercado (número de víctimas): Alrededor de 140.000 víctimas.
Cifra de negocios: 3.000 millones de dólares anuales.
Traficantes
Grupos involucrados (procedencia): Europa occidental, Balcanes, Europa oriental, África septentrional, Turquía, Nigeria y China
Lugar de residencia de los traficantes: Países de origen y de destino.
Riesgo
Tendencia estimada: Estable.
Posibles efectos: Violaciones de los derechos humanos.
Posibilidad de que los efectos se materialicen: Muy elevada.
(Fuente: UNODC. <i>Trata de personas hacia Europa con fines de explotación sexual</i> . Viena: UNODC, 2008. p. 1.)

Aquest mateix informe adverteix que, segons les seves estimacions, només s’identifica a una de cada vint víctimes de “*Trata*”. Així, al 2006 es van identificar a 7.300 víctimes a Europa mentre que s’estimava que hi havia 140.000 persones víctimes de “*Trata*”. D’aquestes víctimes detectades, el 60% procedeixen dels Balcans, Europa central i la ex Unió Soviètica. Un 13% venen d’Amèrica Llatina, al voltant del 5% d’Àfrica i un 3% de l’Àsia oriental. Un 20% de les víctimes no tenen un origen clar o bé són de procedència local. S’ha de destacar que la majoria de les persones amb origen d’Europa central eren, fins fa poc, de Romania i Bulgària. Ara, però aquesta tendència està canviant i es nota un augment en el cas de víctimes procedents del Paraguai i del Brasil.

Un aspecte que hem de destacar és que, encara que, la majoria dels traficants són homes, també el percentatge de dones traficants en el cas de la “*Trata*” de persones és considerable en relació amb altres delictes. Aquest fet, sembla ser que és a causa de que per tal de perpetuar aquest delicte es necessita establir un vincle de confiança previ entre traficant i víctima que és més fàcil que es doni entre dones. També és cert que algunes dones víctimes es converteixen en traficants per tal de poder sortir de la situació d’exploració sexual. En el cas de Nigèria, determina la UNUDD, passa bastant que víctimes passin a ser explotadores.

La UNUDD, en el seu informe “Trata de persones cap a Europa amb finalitat d’exploració sexual”, concreta en relació amb les víctimes de procedència sudamericana (la majoria de les quals són brasileres), que els principals països europeus de destí són Espanya, Itàlia, Portugal, França, els Països Baixos, Alemanya, Àustria i Suïssa. En relació amb les víctimes de “*Trata*” de persones d’origen africà, l’estudi determina que principalment són de l’Àfrica occidental i en particular, joves nigerianes. La “*Trata*” de persones amb víctimes de l’Àfrica oriental (Uganda i Kenia) té com a principal país de recepció el Regne Unit. Les principals víctimes detectades amb procedència asiàtica són tailandeses.

En relació amb Espanya cal dir que al 2008 el Consell de Ministres va aprovar el **Pla integral de lluita envers la “*Trata*” amb finalitat d’exploració sexual** per tal de donar resposta als casos que es poguessin donar al país. Aquest pla està treballat des de 4 aspectes: des de la perspectiva de gènere, des d’entendre la “*Trata*” com una violació dels drets fonamentals, com un factor transnacional que requereix de la cooperació internacional i com un delicte on l’actuació policial i judicial és fonamental. Per tal de que aquest Pla funcionés correctament es va posar en marxa un **Grup Interministerial de Coordinació** i un **Fòrum Social contra la “*Trata*”** on hi participen institucions públiques i privades aportant la seva visió i coordinant-se per tal d’enfortir el Pla³¹.

³¹ “La Trata de seres humanos en España: Víctimas invisibles”. Defensor del pueblo. Madrid (2012).

Si parlem en xifres en relació amb Espanya, la Fiscalia General de l'Estat en relació amb l'any 2010, comptabilitza les següents dades:

- En relació amb persones acusades, parla de 167 persones acusades del delictes de "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual.
- En relació amb les persones acusades de traficar per nacionalitats:
 - 90 eren persones romaneses, que signifiquen el 53,89% de les persones acusades,
 - 42 eren persones espanyoles, que signifiquen el 25,14% de les persones acusades,
 - 12 eren persones brasileres, que signifiquen el 7,18% de les persones acusades i
 - 10 eren persones nigerianes, que signifiquen el 5,99% de les persones acusades.

- En relació amb les persones identificades com a víctimes per nacionalitats:
 - 74 eren persones romaneses, que signifiquen el 44,04% de les persones identificades com a víctimes,
 - 40 eren persones brasilenyes, que signifiquen el 23,80% de les persones identificades com a víctimes,
 - 7 de les víctimes identificades eren menors d'edat i
 - **per primera vegada**, 2 víctimes identificades eren nois.

La **Circular 5/2011, de novembre de 2011, sobre Criteris per la unitat d'actuació especialitzada del Ministeri Fiscal en matèria d'estrangeria i immigració** de la Fiscalia General de l'Estat interpreta el delictes de "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual (art. 177.1 bis del Codi penal) en sentit ampli per al seu abordatge i, així, considera que aquest delictes comprèn no només la prostitució forçada sinó també qualsevol pràctica de naturalesa eròtica - sexual com la participació en espectacles exhibicionistes o en striptease o en la pornografia tal i com específica concretament el precepte. Així, inclouria tota la creació de material audiovisual amb imatges de caràcter sexual, sempre d'acord i

interpretades a tenor de l'article 3.1 del Codi civil, segons el qual les normes s'han d'interpretar d'acord amb moment i la realitat social³².

Suècia, per exemple, és un país on s'inverteix molts diners i programes per tal d'eradicar la "*Trata*" de persones. En aquest sentit, l'Estat les proveeix de cases d'acollida, assessorament, educació i formació professional. En realitat, però són els Ajuntaments de les ciutats sueques els que tenen la responsabilitat de garantir aquests serveis a les dones que han estat víctimes de "*trata*".

Com hem vist, el delictes de "*Trata*" de persones amb finalitat d'explotació sexual es troba recollit en tots els Codis penals i, particularment, sovint comparteixen tipificació en els articles dirigits al càstig del proxenetisme.

³² Interpretació recollida en la Sentència del Tribunal Suprem 373/2011.

CONCLUSIONS GENERALS:

Tal i com hem comentat repetidament, la pedra angular per tal d'abordar el tema de la regularització de la prostitució és posicionar a la persona que exerceix la prostitució en un sentit concret i gestionar aquesta situació des d'aquesta perspectiva. Així, en els països abolicionistes col·loquen a la dona que exerceix la prostitució com una víctima de la violència de gènere i/o del sistema patriarcal i, en aquest sentit, actuen castigant al comprador i no pas a elles. En el cas dels països que consideren a la persona que exerceix la prostitució com a una delinqüent, aquesta és castigada. En d'altres, posen el focus de la prostitució en un aspecte de la seguretat nacional i, en aquest sentit, el que pretenen és eradicar qualsevol conflicte que aquest exercici, creuen, pot ocasionar amb la resta de la ciutadania. En altres casos es veu com una persona que pot oferir un servei però amb certes restriccions i, finalment, existeixen països on són tractades com a persones que estan desenvolupant una ocupació laboral, amb els efectes i drets que això comporta.

Podem apreciar que res no és blanc o negre absolutament. Hem vist que fins i tot països permissius, com Dinamarca, recelen d'aquest possible impacte negatiu en la ciutadania i castiguen l'oferta de serveis al carrer quan poden tenir com a conseqüència un cas d'escàndol públic o una incidència en la seguretat pública (article 232 del Codi penal danès) i, per altra banda, països abolicionistes que graven amb impostos l'exercici de la prostitució com Islàndia, atès que no entren a valorar la lícitud o no de les activitats econòmiques.

El que sí que està clar és que un cop pres en consciència el posicionament que es vol prendre sobre l'exercici de la prostitució, el més important és **incorporar la perspectiva de gènere de forma transversal** i integrada en la gestió i en les decisions que es prenguin al respecte. Així ho apuntàvem quan enumeràvem les dificultats i problemàtiques que s'havien trobat a Alemanya, per exemple, alhora de gestionar la ubicació de l'exercici

de la prostitució. Fer això implica pensar des de la perspectiva de que la majoria de les persones que es dediquen a la prostitució són dones i el que això significa ateses les diferències que hi poden haver entre homes i dones no des d'un punt de vista físic sinó conductual o perceptiu. Un tema important, és, doncs, el fet de pensar que si s'ubiquen les zones per exercir la prostitució en zones allunyades i amb pocs serveis (com pot ser un polígon) pot ser que col·loquis a persones, a dones en una situació de precarietat i perillositat atesa la manca de serveis socials i de seguretat i que, per tant, a la llarga en aquella zona es duguin a terme episodis de violència de gènere.

També s'ha de ser conscient de la posició de vulnerabilitat que ocupa una persona que exerceix la prostitució i, en aquest sentit, pensar no només en perspectiva de gènere sinó en **igualtat d'oportunitats** en el sentit que relegar a un lloc desatès per les autoritats o amb pocs serveis posiciona a la persona que exerceix la prostitució en una situació encara més perjudicial i, encara més, el fet de col·locar a algú a exercir la prostitució en una zona on no hi ha massa gent, l'aboca a veure's obligada a infringir les normes per accedir a zones on hi ha més potencials compradors de serveis sexuals i, per tant, més negoci.

En aquest sentit, és molt interessant el paper rellevant i de vital importància que tenen les **autoritats locals** en alguns països, no només en relació a l'assignació de llicències (com és el cas dels Països Baixos), o en matèria d'inspecció (com és el cas d'Alemanya) sinó també d'assistència social (com és el cas de Suècia). Certament, considerem un encert que l'autoritat local i, per tant, la més propera sigui l'encarregada directe d'assistir i gestionar a les persones que es dediquen a la prostitució, sobretot, és clar, al carrer.

Un altre aspecte cabdal és el de la **formació** que reben les persones professionals, normalment pertanyents a l'autoritat local, i que estan en contacte amb les persones que exerceixen la prostitució. Aquesta formació ajuda en molts casos a entendre la situació que viu la persona que es prostitueix i en conseqüència a actuar i, fins i tot, permet indentificar a les víctimes de "*trata*". Tot i que sovint es concentra aquesta formació en persones que es dediquen a una primera atenció social, és important que d'altres

professionals implicats també la tinguin (cossos de seguretat, inspector/es de treball, etc), doncs, en alguns casos són qui tenen un primer contacte amb aquestes persones i, per manca de formació i informació, no opten per donar el tractament correcte a la seva situació.

S'han de destacar els esforços que fan països com Suècia per conèixer no només la part que ofereix els serveis sexuals (sigui de forma voluntària o no) sinó també la **part compradora**. Coneixent en profunditat la part que compra aquests serveis i que, al final, fan que existeixi la oferta, es podrien desenvolupar polítiques públiques més efectives per tal de regular correctament la prostitució.

Finalment, no deixa de ser curiós que en la majoria dels països, entenguin com entenguin la prostitució, els **rendiments** que es generen a partir del seu exercici siguin gravats i, per tant, que l'exercici de la prostitució constitueixi una activitat important de recaptació.

TEXTOS LEGALS, BIBLIOGRAFIA I WEBS:

Textos legals per països:

• **Alemanya**

Strafgesetzbuch, StGb (Codi penal).

Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, OWiG (Llei infraccions administratives).

Einführungsgesetz zum Strafgesetzbuch, EGStGB (Llei d'introducció al Codi penal).

Gesetz zur Regelung der Rechtsverhältnisse der Prostituierten (Llei reguladora de la situació de les persones que es dediquen a la prostitució).

• **Dinamarca**

Straffeloven nr. 1062/2011, de 17 novembre (Codi penal).

• **França**

Loi n° 2003-239 du 18 mars 2003 pour la sécurité intérieure (Llei de seguretat interior).

Code penal

• **Islàndia**

Almenn hegningarlög, nr. 19/1940 (Codi penal).

Act on Foreigners, No. 96/2002 (Llei d'estrangeria).

• **Itàlia**

Legge 20 febbraio 1958, n. 75: Abolizione della regolamentazione della prostituzione e lotta contro lo sfruttamento della prostituzione altrui (Legge Merlin) (Llei d'abolició de la

regularització de la prostitució i lluita contra l'exploració de la prostitució aliena - Llei Merlin).

Legge 11 agosto 2003, n. 228: Misure contro la tratta di persone (Llei de mesures contra la trata de persones).

Disegno di Legge N. 1079: Misure contro la prostituzione (Proposta de llei: Mesures envers la prostitució).

Codice penale.

• **Països Baixos**

Wet van 28 oktober 1999 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, enige andere wetboeken en enige wetten (Llei de legalització de la prostitució).

Wetboek van Strafrecht (Codi penal)

• **Romania**

Legea nr. 15/1968 privind Codul penal (Codi penal).

Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Codi penal).

Lege nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea in aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

Lege nr. 678 din 21 noiembrie de 2001, privind prevenirea si combaterea traficului de persoane (Llei envers el tràfic de persones).

• **Suècia**

Lag (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänsterng (Llei de prohibició de la compra de serveis sexuals).

Brottsbalk (1962:700) (Codi penal)

Textos bibliogràfics:

“Prohibiting sex purchasing and ending trafficking: the swedish prostitution law”.

Max Waltman. A: *Mitchigan Journal of International Law* [Vol. 33:1]

“La prostitución desde una perspectiva de los derechos humanos” Ponència per la Comissió mixta Senat - Congrés. Alicia Bolaños Naranjo. Vocal de Drets Humans de Médicos del Mundo-Espanya.

“La Trata de seres humanos en España: Víctimas invisibles”. Defensor del pueblo. Madrid (2012).

“Nordic countries vs. Europe”, Bosse Parbring - NIKK (Nordic Institute Gender). 2008.

“Prohibition of the purchase of sexual services. An evaluation 1999-2008’ Govern suec (2010).

“Prostitució i polítiques públiques: anàlisi i perspectives d’un conflicte històric. Especial referència a la situació en el Països Baixos i Suècia”. Daniela Heim i Nuria Monfort Soria. RCSP 15/2004.

“Prostitución y Trabajo: La Legislación Española” José Fernando Lousada Arochena. Congreso Internacional Explotación sexual y tráfico de mujeres. Madrid (2005)

“Prostitution phenomenon - legal and social aspects”, Ilinca Alexandra Talnar i Camelia Augusta Himcinschi. Revista “Curentul Juridic” (gener 2012).

“Prostitution policies in the Netherlands”, Marieke van Doorninck, Mr A. de Graaf Foundation August 2001.

“Prostitute, prostituite, clienti, Che fare?”, V. Nozza V., Introduzione, in Da Pra Pocchiesa M., L. Grosso Turin, Gruppo Abele Publishing House, 2001.

“Rapport d’information - Déposé en application de l’article 145 du Règlement par la Commission des lois constitutionnelles, de la législation et de l’Administration Générale de la République, en conclusion des travaux d’une mission d’information sur la prostitution en France”, M. GUY GEOFFROY, Député, Avril 2011.

“Sex Worker Union Organizing: an International Study”, G. Gregor, 2006, pp. 132-140.

“Sobre la llei sueca que prohibeix la compra de serveis sexuals: les millors pràctiques per a la prevenció de la prostitució i la trata amb finalitat d’exploració sexual”, de Gunilla Ekberg - membre del Ministeri d’Indústria, Ocupació i Comunicacions - 2004.

“The Act Regulating the Legal Situation of Prostitutes - implementation, impact, current developments. Findings of a study on the impact of the German Prostitution Act”, Prof. Dr. Barbara Kavemann, Ass. jur. Heike Rabe, with the collaboration of Dipl. Soz. Päd. Claudia Fischer. SoFFI K - Berlin.

“The Ban against the Purchase of Sexual Services. An evaluation 1999-2008”. Extractes de l’Informe del Govern Suec 2010.

“The legalization of prostitution: Myth and Reality - A comparative study of four countries” - Nomi Levenkron. Hotline for migrant workers. Heinrich Böll Foundation (2007).

“The oldest profession on its way to becoming a profession - Prostitution Law Reform in Germany” - Dr. Thomas Crofts.

“The new German Prostitution Act: An important step to a more rational view of prostitution as an ordinary profession in accordance with European Community Law”. - The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations. 2002. Laskowski, Silke Ruth.

“Universal Periodic Review - Office of the High Commissioner for Human Rights”
Icelandic National Report. Government of Iceland. Ministry of the Interior. July 2011.

Webs consultades:

Agència nacional envers la “trata” de persones a Romania (*Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane*): <http://anitp.mai.gov.ro/en/index.php?pagina=home>

Centre MOD de la Trata d’èssers humans a Dinamarca:

www.centermodmenneskehandel.dk

Institut de Gènere dels Països Nòrdics: <http://www.nikk.no/English/Subjects/Prostitution/Articles/>

Govern de Dinamarca: <http://www.centermodmenneskehandel.dk/in-english>

Govern de Suècia: <http://www.government.se>

Base de dades jurídica de legislació danesa: <https://www.retsinformation.dk/>

Base de dades jurídica de legislació francesa: <http://www.legifrance.gouv.fr/>

Base de dades de legislació italiana: <http://www.normattiva.it>

Index

★ Introducció	pàgina 2
★ Metodologia	pàgina 6
Estudi per països:	
★ Suècia	pàgina 7
★ Països Baixos	pàgina 14
★ Alemanya	pàgina 21
★ Dinamarca	pàgina 37
★ Islàndia	pàgina 44
★ Itàlia	pàgina 48
★ França	pàgina 55
★ Romania	pàgina 62
Estudi per aspectes concrets	pàgina 68
Conclusions generals	pàgina 91
Bibliografia, textos legals i webs	pàgina 94